

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:

Felelős szerkesztő:

Kiadja:

VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 írt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A jobbik diplomácia.

Budapest, július 17.

(K.) Párisban kongresszusra gyűl a világsajtó s az a pár száz ember, aki a kínai vérfürdőből ép bőrrel menekült, reklámot csinál neki. Már nem ir, az bizonyos. De az a pár száz ember azért elég jól hallható s elég messzire ér a szavával, mert hiszen az egész művelt világ szeme rajtuk csüng. A szavukat lesik, hogy valami biztosat tudjanak meg a kínai eseményekről s ha ezek a menekültek ilyenkor a világsajtó dicséretét zengik, elég jó kis bevezetés az a párisi kongresszushoz. Már pedig a menekültek beszéde világos és fölülte áll minden olyan gyanúsitáknak, mintha elfogultság vagy éppen érdek nyilatkoznék meg benne. A hála szólatatja meg ezeket az embereket és talán az önkéntelen csodálat. Mert az életüket köszönhetik a világsajtónak, amelyet a diplomácia rovására és mindenképpen magasztalnak. Vagy mi egyéb is volna, ha biztonságba jutván, még reszketve a kiállott izgalmaktól, azt mesélik, hogy aki közülök újságot olvasott és egyébként volt legalább annyi szeme, hogy az újságok figyelmeztetése nyomán maga is lásson: az még idejében fölszedhette a sátorfáját és menekülhetett a titokban fögyújtott kínai máglyáról! A világsajtó ugyanis már a télen megírta és ismétellen bekiáltotta Európába, hogy kicsoda gyanús jelenségek mutatkoznak a mennyei birodalomban. Csak a diplomácia nem akart róluk tudni. A világsajtó csak úgy keresztülfutott a kínai földeken, ahogy naponta megjárja az egész világot s még így sebtiben is megakadt figyelme a titkos készülődéseken. A diplomácia állandóan ott lakott az akna fölött s azért volt ott, hogy az aknát meglássa: még se

vett észre semmit. A világsajtó látott és szólott; a diplomácia nem látott, vagy nem akart látni, de mindent megcáfolt. A világsajtó elvitte figyelmeztetését a népekhez, melyek semmit sem tehetnek; a diplomácia megnyugtatta a kormányokat, hogy semmit sem kell tenniük. S aztán bekövetkezett, amitől éppen most rázza a hideg egész Európát. A diplomácia pedig nem mentegeti vaktságát és a világsajtó nem dicsekszik a jó szemével. Csak az a pár száz ember tesz igazságot, aki inkább hallgatótt a világsajtóra, mint a diplomáciára, vagy legalább úgy gondolkodott, hogy jobb félni, mint megijedni s az idejében olvasott figyelmeztetésre megmenekült. Ők most Berlinben csinálják a reklámot a Párisban összeülő sajtó-kongresszusnak.

Hálálkodnak ők szegények, nem reklámot csinálnak. Egy év mulva pedig, de talán már holnap beállnak megint abba a kórusba, melyben nincs ugyan két egymáshoz hasonló ember, már legalább ami a gondolkodást illeti, ám abban csudálatosan egyforma, hogy a sajtó iránt tulságosan lelkesedni nem akar. Megnézi minden áldott napon, mint az órát, hogy megtudja, mennyi az idő, de azt meg nem tudja neki bocsájtani, hogy egy kissé hangosan jelzi az időt, sőt olykor egészen úgy viselkedik, mint a wecker-óra. Kellemetlenül berreg, hogy fölébressze a háznépet s még egy darabig azontul is berreg, nehogy a tisztelt háznép újból elaludjék. Igen, a mai hálálkodók is csak ott lesznek holnap a neheztelők közt, akik kegyesen elismerik ugyan, hogy a sajtó elég hasznos szerszám, de magukban azt gondolják, hogy valamivel csöndesebben is viselkedhetnék. Miért is akar mindenáron weckeróra lenni, mikor olyan csinos és illedelmes zsebóra is lehetne: egyben dísz is, meg időmutató is?

Neheztelni fognak, mint ahogy igazában az egész világ neheztel a sajtóra s éppen azért a tulajdonságáért, amely legbecesebb benne. Mert elfelejtik, hogy olyan dísznek és csecsebécének való órája ugyanis van már a világnak: a diplomácia. Az ugyan illedelmes, formás és természetesen drága is, mintha aranyból volna. Azonfelül láncon is van, ha mindjárt a politika aranyláncán is. De ez uraknak és kormányoknak való szerszám, akik zsebükben viselik az órát, mert ők nem mindig kíváncsiak az időre és csak akkor veszik elő a zsebükből, ha éppen kíváncsiak; a tolokodást pedig ki nem állhatják, még az időmutató tolokodását sem. Maradjon vesztég a zsebben, legyen dísz, aminek szánták és ne feleljen, csak ha kérdezik. Erre jó szerszám a diplomácia. De a népek más órára van szüksége, ha egyébként szeretné is szokás szerint majmolni az urakat. A népek nem dísz kell, hanem óra; nem csecsebécse, aminek az a legfőbb értéke, hogy finom és drága, hanem ébresztő, amelyik olcsó s azonfelül, hogy pontosan figyelmeztet az időre, szükség idején brutálisan is fölrázza álmából, ha kell. S ha nem is lelkesednek a népek az ő órájukért, mégis ez való nekik inkább. A sajtó még a kellemetlenségeivel is csak használt nekik, a diplomáciától ugyan elaludhatták volna a legnagyobb veszedelmeket is. Az a pár száz ember, aki most Berlinben hálálkodik, éppen ezért kiáltja a világra: jó a wecker a háznál!

De talán nem is szorult a sajtó erre az alkalmi dicséretre. A neheztelés neki nem ért, a dicséret neki nem használ. Ami mozgatja: a kötelesség. Ha a népek nem is lelkesednek érte, de élnek vele és nem mondhatnak le róla. S ebben a tudatban nyugodtan várhatja ki, míg meg is szeretik, akik rászorultak. Mert

T Á R C A.

Csipkerózsika.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Latskó Andor.*

Halavány vadrózsa-bokrok közt szépen szóltak a madarak, tarka lepkek röpködtek virágról virágra; bent, az elkárhozott kastély tornácán, Csipkerózsika álmodta édes álmait.

Tajféhér bőre alatt hevesen hullámozott forró, piros vére, mosolyra nyílt ajkai közt kéjesen szívta be az édes levegőt, mint a megszomjazott madárka a levélre gyűlt harmatot.

Körülotte a kastélyt elnyomta az álm csendje.

Lépések zaja nem verte fel a folyosókat, a torony ormán nem lobogott a zászló; csak Csipkerózsika feje körül zsongtak seregesen mesébeli alakok.

Lantpengető trubadurok térdeltek a lába előtt, daloltak édes, szívhez szóló melodákat; dicsőítették patthog versekben Csipkerózsika szépségét és az ő örök szépségüket. Bűszke lovagok ugrattak elő szilaj paripákon, sikra szálltak és lándzsát törtek Csipkerózsika kegyeire; hattyuvontatta osónakon jöttek aranypáncélos vitézek és a bokrok mind azt susogták:

— Csipkerózsika, olyan édes a szerelem! —

Csipkerózsika boldogan álmodott.

Odakönn tombolt, zugott a vásári élet, községes, silány halandók tépázták egymás üstökét, rikácsolva tolongott a tömeg az élet poeolyas országútján; Csipkerózsika nem hallotta, csak a trubadurok zokogását és a szeme ott csüggett a sok esillogó páncélon.

Mert Csipkerózsikát bölcsőjében elátkozta a gonosz Ábrándia.

A szülei meghívták a keresztelőjére az összes tündérek, csak Ábrándiát nem. Talán kifelejtették a névsorból, talán készakarva mellőzték, mert hiszen: ábrándozás az élet megrontója! De Ábrándia előtt hivatlanul és megátkozta a gügyögő, tapsikoló Csipkerózsikát. Azt mondta, hogy mire tizenhatosztendős lesz, egyszerre megnyílik majd előtte az ő megvetett birodalma, álomba fog merülni, édes mély álomba, és nem lesz ébredése, amíg egy bátor trubadur át nem törí álmainak rózsa-szőnyegét és valóságá varázsolja az ábrándokat!

Nosza, nagy volt az ijedség Csipkerózsika otthonában. Királypapa és királymama tudván a leányuk hajlamáról, elzártatták a kastélyt a külvilágtól. Se be, se ki nem járhatott, akinek engedelmé nem volt, csupa komor, hideg, vénhedt embert fogadtak fel eselédnek; és a Csipkerózsika nevelőnői mind hatvan esztendősek voltak legalább is.

Igy lett tizenhat esztendő.

Olvasni sem tanították meg ez ideig, nehogy egy könyv nyithassa meg előtte Ábrándia veszedelmes világát.

És a születése napján, este, kikönyökölt a hatvanesztendős guvernánssal az ablakába.

Májusi éjszaka volt, holdsugárban tüdőtt a világ, ezüst színben csillogott a pázsit; a tavasz lehellte simogatta homlokukat. Fakadtak a virágok, susogtak a fák; szerelemről, fiatalaságról, életről zümmögött az éjszaka. Csokolódott a holdvilág a kastély tornyaival, esőkölt a szellő az ezüstszin lombokat, esőkolództak még a fűszálak is egymás között.

És ekkor leszállott Ábrándia az ablakpárkányra és megcsókolta a hatvanesztendős guvernánshomlokát.

Megtörtént a csoda: esalogany lett a bagolyból, a kisasszony pergámen arcán elismultak a ráncok és regélni kezdett olvadó hangon az ő rég leütni fiatalaságáról.

És Csipkerózsika megtudta, mi a szerelem, megtudta, hogy ő még csak ezután fog élni és sejtelmes gyönyörűségben remegett a teste. Megnyíltak az ajkai, félig, mintegy csókra szomjasan, lassan, lassan lecsukódott ragyogó szempárja és átszenderedett szépen Ábrándia országába. Leszállottak mellé a trubadurok és a lovagok és elsülyedt lábai előtt egész környezete. Elálmosodott lassan minden és mindenki, mintha kibaltak volna a termek, a csarnokok; Csipkerózsika szó-talan álma csendbe burkolta a palotát.

Igy lett tizennyolc esztendő.

És ekkor megindult a busujárás az elkárhozott kastély felé. Jöttek sorra mindazok, akiket oda esábitott Csipkerózsika hetedhétországra szóló szépsége; jött egyik vakmerő a másik után felkelteni Csipkerózsikát.

Hiába! Egy sem tudott áttörni álmainak vadrózsa-szőnyegén. Hiába jöttek a legbátrabbak, a legkülönbek, hiába jött el Aranyország egy kiválya, talpig aranyvértetben, drága érték-papirokból összehajtogatott eskőkövel a fején, — Csipkerózsika nem ébredett. Visszafordultak mind, kisebb-nagyobb horzsolással; a kitarókat, az őszintéket szivig sebeztek a tövissek.

Igy telt az idő álomgyorsasággal, míg egy napon megjelent a kastély előtt egy megtépett, rongyos, szárnalmas alak, és áttört a tövises rózsbokrokon, mintha ott se lettek volna. Ugy tele volt a teste sebhelyekkel, hogy talán már nem is érezte a tövissek szakgatását. Letérdelt Csipkerózsika elé és felrázta álmából.

— Ki vagy? — kérdezte csodálkozva Csipkerózsika.

— Ne kérdezd, hogy ki vagyok; kérd inkább, hogy ki voltam?

— Ki voltál?

— Királyi herceg voltam az ábrándok országában. De odahagytam birodalmam, hogy téged megváltsalak. Nem tudtam, ki vagy, nem tudtam, hol talállak. Csak azt tudtam, hogy kell lenni

az időnek meg kell jönnie, mikor a világ meggyőződésből is megcsinálja magának azt az axiómát, hogy: a diplomácia a fejedelmek sajátja, de a sajtó a népek diplomáciája. Az halkkal lép, hogy a fejedelmek nyugodtan aludhassanak; ez hangosan szól, hogy a népek nyugodtan dolgozhassanak. Mert aludni akarnak tán a fejedelmek, de dolgozni akarnak a népek. S mindegyiküknek szüksége van valakire, aki örködjék zavartalan nyugodalma fölött. S a fejedelmek még neheztelhetnének a sajtóra, mely lármájával megzavarja, de a népek oktanok, ha a zaj is kihozza a sodrúkból. A munka zaja az. A népek neheztelése több okkal fordulhatna a diplomácia ellen, mely a legtöbbször olyan buzgón örködik a gazdája álmán, hogy maga is elalszik, holott a sajtó mindig éber és még a diplomáciát, sőt a fejedelmeket se hagyja egészen elaludni. És ezért nehezteljenek rá? Pedig neheztelnek. A fejedelmek? Nem csoda. De a népek? Hát csak megmondják valamikor. Az a pár szál ember, aki Pekingből megmenekült és a sajtó éberségének, jó szemének, hangos szavának dicséretét zengi, a maga hálálkodó bizonyítványát a népekhez címezi, nem a sajtóhoz. A népek olvassák el, a sajtó azalatt tovább végzi a maga dolgát s ebben még a párisi kongresszus sem fogja megakasztani. Ott is csak arról fog meditatálni, hogyan válhatik tökéletesebbé — a népek javára...

BELFÖLD.

A veszprémi főispán. Egy vidéki lapnak az a híresztelése, hogy Fenyvessy Ferenc veszprémi főispán el akar mondani állásáról, mint az Országgyűlési jelentés, teljesen alaptalan kóhalmány.

A flumei forgalom emelése. A kereskedelemügyi minisztériumban több napra terjedő tanácskozás kezdődött a flumei forgalom emelése érdekében. A tanácskozások Csevirghé Gyula államtitkár elnökelete alatt folynak s Kútyi és Mándy miniszteri tanácsosokon kívül részt vesznek benne a flumei tengeri hatóság képviselői. E tanácskozásokkal kapcsolatosan a jövő héten tárgyalni fogja a minisztérium az Adria Teugherhajózási Társaságnak Fiuméből kiinduló hajóvonalának kiterjesztése végett készült tervezetét. Fiumében a tanácskozások eredményét nagy érdeklődéssel várják.

valahol egy ilyen álmódó királyleánynak, akit én fogok majd felkelteni. És jöttem, de mire ideértem, nézd Csipkerózsika mi lett belőlem!

— Hogy jutottál ide?

— Jöttem egyenest, nem volt se kardom, se lándzsám; csak a lantomat szorongattam a kezemben. Jöttem, nem törődve senkivel, semmivel; csak pengtettem a lantot és daloltam rólad a magam gyönyörűségére. Ekkor egyszerre utamat állta egy iszonyu szörnyeteg.

Megkérdeztem, mi a neve; azt mondta, ő az Éhség!

Lángokat lehelte az arcomba, torkom ragadt a karmaival és én hiába birkóztam vele, erősebb volt nálam.

Már kiverte homlokom a halál verejtéke, már éreztem, hogy oda ifjú életem; ekkor végső erőfeszítéssel megragadtam még egyszer lantomat és daloltam egy bucsudalt, istenhozzádot mondtam az életnek, istenhozzádot mondtam neked.

És ime: utolsó dalom messze hangzott, szívéhez szólt minden embereknek; százelelől siettek segítségemre, agyonverték a szörnyeteket és megmentettek! ... Folytassam, Csipkerózsika?

És Csipkerózsika kővé dermedten susogta: — Folytasd!

— Jöttem tovább, pengtettem a lantomat, daloltam, daloltam, de már nemcsak a magam gyönyörűségére, a hallgatók egész serege kísért. Ekkor állta el utamat a második veszedelem. Nem sárkány tört most rám, nem szörnyeteg, csábító szírének vettek körül. Azt mondták, csak énekeben akarnak gyönyörködni, pedig engem akartak! És én elszédültem a pillantásaitól, eldobtam a lantomat, és odavettem magam a karjaj közé! ... Folytassam még, Csipkerózsika?

És fájó könnyek pergették Csipkerózsika szeméből és dideregve susogta: — Folytasd!

— Soká vesztegeltem náluk, és mikor utnak indultam, már csak szokogni tudott a lant a kezemben. Egy komor, sötét, szóvalan alak szögledt hozzám, és nem látított mellőlem, hiába

Az igazságügyminiszter Nyitrán. Nyitráról táviratozzák: Pldes Sándor igazságügyminiszter Bernáth Géza államtitkár, Liszky miniszteri tanácsos és Kiss műegyetemi tanárral Thuróczy-Vilmos nyitrail főispán kíséretében ma dében Nyitrára érkezett. A miniszter több felteket tekintett meg, amely az igazságügyi palota építésére alkalmas lenne, azután a város több előkelőségével, Markhot alispánnal, Janits képviselővel, Rudnay polgármesterrel és Gyűrűk főügyésszel megbeszélést tartott. Az esti vonattal a miniszter visszautazott Budapestre.

A vissói mandátum. K. Jónás Ödön országgyűlési képviselő ma levelet intézett a képviselőház elnökéhez, melyben Máramaros megye felső vissói kerület mandátumáról lemond. Jónás Ödönt tudvalevőleg a szabadalmi tanács tagjává nevezték ki. A képviselőház elnöke már intézkedett az új választás kiírása végett. A szabadalvüpart jelöltje tudvalevőleg Nagy Ferenc kereskedelmi államtitkár lesz.

„Amit egy püspök nem mondhat...“

— Néppárti humor. —

Budapest, július 17.

Szmrecsányi Pál szepesi püspöknek az alsókubini deputációhoz intézett fennkölt beszéde az egész sajtóban föltétlen elismerésre talált. Előrelátható volt, hogy a néppárt, amelyre nézve ez a beszéd lesújtó volt, teljes haragjával fog neki fordulni a böles és hazafias szótának.

Ebben nem is csalódtunk. De sohase hittük volna, hogy a néppárt akkora komikumot fog kifejtetni, amely a humor minden barátját a legnagyobb hálára kötelezi. Miután kijelentjük, hogy a néppárt részéről az egyetlen konzekvens eljárás az lett volna, hogy haragjával a szepesi püspök ellen fordul, a következőkben számolunk be az Alkotmánynak, a néppárti organumnak taktikájáról:

A cikknek, amelyben ma az Alkotmány ezzel az ügygyel foglalkozik, a főcíme: Sacerdos magnus, alcíme pedig: A megcáfolt püspöki beszéd.

Kerestük a cáfolatot, de nem találtuk. A püspök nem nyilatkozik, se megbizottja, csak a lap egyik barátja, akinek alkalma volt a szepesi püspökkel értekezni.* Az Alkotmány barátjának fáj a szepesi püspök feje, akit semmire bánt, mert különben nyilatkoznék a lapok közlései ellen, csak hogy Szmrecsányi püspök nem cáfol, mert csakugyan úgy beszélt, sőt örvend, hogy a publicitás révén az alsó-kubini küldöttségnek szánt fennkölt beszéde az egész országnak tudomására jutott.

kértem. Megkérdeztem mi a neve, azt mondta: ő az Elkeseredés!

Elvette a lantomat, balkezembe poharat nyomott, jobb kezembe kártyát. És kifosztott mindenemből, Csipkerózsika; így értem ide hozzád szegényen, nyomorultan, elhagytam a tehetségem, elhagytam a becsületelem! ...

Keservesen zokogva borult le a szerencsétlen, de Csipkerózsika lehajolt hozzá és megint csak azt susogta:

— Folytasd!

— Ninesen tovább, Csipkerózsika, csak egy kérdésem volna még, azzal vágtam neki valamikor az utamnak; most már alig van bátorságom kimondani: akarsz-e az enyém lenni Csipkerózsika?

És Csipkerózsika lassan még közelebb hajolt hozzá, le, le, egészen közel a füléhez, úgy sugta meg a választ:

— Akarok!

Felugrott a térdelő, boldog sikoltással és egy szempillantás alatt átváltozott királyi herceggé. — Hála neked Csipkerózsika, megtörted a gonosz varázs erejét; megváltottuk egymást kölcsönösen. Nem vetettél meg, úgy amint voltam, most megint a régi vagyok, visszaadtad a lantomat, a bizalmam, a becsületelem!

Meglevededett a kastély, elősietett a királypapa, és orrfintorgatással üdvözölte a lantos herceget. De mikor dalolni kezdett, és minden hang nyomán egy csengő aranytálér hullott a hurról a kerti asztalra: megbékélt ő is és elégedett mosolyjal adta rá áldását Csipkerózsikára.

Nagy zaj támadt mindenütt, az udvarban, a konyhában; a szakács pofonütötte a kuktafut, mert nem elég gyorsan mozgott; főzték, főzték az ünnepi vacsorát, lótotott mindenki, még a királymama is lélekszakadva sietett a szobájába tiszta abroszt adni a szobaleánynak.

Csak Csipkerózsika és a völgyénye álmództa tovább a rózsabokrok között.

Nem is igen foglalkozik az Alkotmány az ő „barátjának“ cáfolatával. Cikkében a legtöbb teret az elmélkedés foglalja el azon, hogy „katolikus püspök nem beszélhet így“; majd, hogy „a püspök a fönttézett választ nem mondhatta el.“

Tanuljunk meg tehát az Alkotmánytól, hogy mit nem mondhat egy katolikus püspök.

Ime Szmrecsányi püspök válasza még egyszer és az egyes mondatokból következő tanulság:

I.

Mélyen érzett hálával fogadom igen tisztelt szónok meleg üdvözlését. Pásztorlevelemre való utalása kellemesen érint, de ezért engem nem illet hála. Csak kötelességem volt az, amit tettem, midőn az egyházmegyémbeli pártársaimat, valamint a hívőket nyugalomra intettem és midőn megakadályoztam, hogy a néptömegek tévedése nagyobb mérvet öltönn. ➔

II.

Nagyon örülök az urak megjelenésének és üdvözlőket hazafias és vallásos érzelmekekkel viszonzom. Hisz önök is olyan vallásból nyerik lelkesedésüket, amely a mi hitünknek is alapját képezi. Egy forrásból merítünk és egy cél felé törekszünk és ez Istenhez való vágyódásunk. Istennek dicsőítése közös törekvésünk marad és ez legelőször és főképpen a tiszta és kölcsönös szeretetben és becsülésben nyilvánulkozik. ➔

III.

És ha ezen tekintetben még mindig észlelhetők bizonyos előítéletek, akkor önöknek tovább kell törekedniük arra, hogy vallásukhoz ragaszkodva a magyar nemzeti állam ügyét minden erejükkel előmozdítsák. Ezen szellemben neveljék gyermekeiket és a békes egyetértés ezáltal javulni fog, amit én szívből óhajtok és remélek. Még egyszer köszönöm, tisztelt polgártársaim, szives megjelenésüket. ➔

Az Alkotmány szerint tehát a püspöknek nem szabad

először is a néptömegek tévedését megakadályozni,

másodszor hazafiasra és kölcsönös szeretetre oktadni,

harmadszor a magyar nemzeti állam ügyeinek előmozdítására lelkesíteni.

Nos, az Alkotmánynak a maga szempontjából igaz van. Mert a püspök, aki így beszél, halálos ellensége az Alkotmánynak és a mögötte ólálkodó sötét csapatnak.

Egyébiránt sok köszönet a humorért az Alkotmánynak. És „barátjának“ is.

KÜLFÖLD.

Koerber ischli utja. Koerber osztrák miniszterelnök ma hazaérkezett Bécsbe Ischlből. Utazásához tenérek kombinációt fűztek, nevezeten azt fejtegették, hogy miféle módzatok közt akarja Koerber az „erős kéz kormányát“ inaugurálni. A kombinációkat természetesen még nem lehet ellenőrizni, mindössze annyi hír érkezett Ischlből, hogy az osztrák miniszterelnök augusztus elején megismétli ischli utazását.

A csehek táborában azt beszélnek, hogy a kormányelnök utazásai a parlament őszi ülésének előkészítésével függnek össze. Ez a körülmény okul szolgál arra, hogy a csehek mozgolódjanak, mert most már attól tartanak, hogy a régi többség nem lesz helyreállítható. Tegnap a csehek Nagy-Meseriben választógyűlést tartottak, amelyen ezeket az aggodalmakat a szónokok burkoltan bár, de kifejezésre hozták. Stransky kifejezte abbéli véleményét, hogy a lenyelek és németek nem fognak megérni egymással és vissza fognak térni a csehkekhez; a katolikus néppárttól már úgy látszik, fel sem teszik a csehek, hogy hozzájuk csatlakoznak, mert Stransky a gyűlésen azt is mondta, hogy a katolikus néppárt után nem érdemes futniok a csehkeknek.

Az egyházak egyesítése. XIII. Leo azt a nagyszerű tervet tekinti életföladatának, hogy az összes keresztény egyházakat egyesítse. Éveken át törhetetlen szorgalommal dolgozott a nagy tervén s maga köré vonta a munkatársak egész légiját. Néhány eneiikkat is bocsátott ki, amelyek közt az Ad Anglos című keltette a legnagyobb feltűnést. Terve volt a kisérszai egyházakat, az orosz egyházat és az anglikán egyházat a katolikus egyházzal egybefo-

„Amit egy püspök nem mondhat.“ (Alkotmány)

rasztani. A terve nem sikerült mind ez ideig, de ily korai megvalósulását a pápa sem várta. Érdekes világot vet ezekre a munkákra *Boborikin* orosz írónak római naplója, amely az imént jelent meg. *Boborikin* 1897. és 1898-ban tartózkodott Rómában és többször beszélt a pápával. Nevezetesen e beszélgetések közt az, amelyet az orosz író 1898-ban folytatott a pápával. Ekkor a római kuriának Oroszországhoz való viszonya is szóba került.

— Tegnap, mondotta a pápa szokatlanul élénk hangon, az orosz követet fogadtam és előtte kifejeztem azt az óhaját, hogy Oroszországgal a lehető legjobb viszonyban éljek. Minden alkalmat felhasználva, folyton a lelkiükre kötöm az önk országának határánál működő katolikus lelkészeknek, hogy vallási kérdésekből ne csináljanak politikát, és hogy mindig kövessék az egyház tanításait. A keleti főpapokat, akik a pápa főhatalmát elismerik, mindig figyelemmel, hogy minden hatalom Istentől való s hogy engedelmeskedjenek törvényes uruknak, a szultánnak.

E szavakkal a pápa Pál apostol irásaiból egy mondatot idézett latin nyelven. Ezután rátért egy tárgyra, amelyről oroszokkal szemben mindig szívesen szokott beszélgetni, arra tudniillik, hogy mennyire kívánatos, hogy az egyházi főhatalom, a pápa és a leghatalmasabb világi hatalom, a cáár, békés egyelütésben éljen.

— Oh, akkor eredményesen lehetne megküzdeni minden káros törekvással szemben, a nihilizmussal és a német nihilizmussal.

Boborikinnek sikerült elérni, hogy a pápa ezután a keleti és a nyugati egyház egyesüléséről kezdett beszélni. XIII. Leo pápa lehetségesnek tartja a két egyház egyesülését.

— Vannak persze vitás kérdések, szolt a pápa és egyenkint föllemlítette az ellentéteket. De mindezek nem legyőzhetetlen akadályok. Minden egyház, amely a keresztény tradíciókat megtartja, megővhatja különöségeit, ha csak a hierarkia elvére nem ütköznek. Örömmel látom, fejezte be a pápa, hogy még Anglia is az utóbbi időben másként viselkedik a katolikus egyházzal szemben mint eddig tett. Arra persze gondolni sem lehet, hogy a protestáns vallással megövezésre jussunk.

A kínai vérfürdő.

Budapest, július 17.

Végre az oroszok is hinni fognak a kínai lázadás és idegenüldözés komolyságában. Az utóbbi hetekben mindent elkövettek, hogy megnyugtassák a többi hatalmak diplomáciáját és meghatározó volt az az önbizalmuk, hogy az 6 pekingi követsegüket, bármilyen lesz is sorsuk a többi diplomatáknak, el fogja kerülni a boxer-banda dühe. Ez a reményük sem vált be, azonfelül már orosz területre is ellátszik a nagy kínai forradalom lángja. *Mandsuriában* is kitört a lázadás, az orosz mérnököket és vasuti munkásokat elűzték és az épülő vasutat jó részében elpusztították a fölkelők. Még az Amur folyón való szabad hajózást is meg akarják a kínaiak akadályozni, sőt megtámadták egy orosz várost, *Blagovesenszket*, lödözték és egy részét elfoglalták az oroszoktól.

(A pekingi véres nap.)

London, július 17.

A *Daily Express* július 14-ikén kelt sanghaji távirata szerint *Sheng* sanghaji kerületi főnök ma kihallgatásra jelentkezett az egész konzuláris testületnél és tudatta vele, hogy június 30-ikán (a Gergely-naptár szerint) a brit követésre menekült idegeneket mind lemészárolták. *Sheng* azt mondotta, hogy ezt a hírt a santungi kormányzótól kapta. A kormányzó jelentése szerint a követek és őrségeik június 30-ikára virradó éjjel elhatározták, hogy kirohanást tesznek, miután élelmiszerük elfogyott és napok óta borzasztó éhség kinozta őket. A kínai csapatokat váratlanul érte a kirohanásuk s így történhetett, hogy kétszáz emberük megöletett. Erre *Tungshiansi* csapatai, amelyek a követség kapuit megszállva tartották, a boxerekkel egyesülve megrohanták a követségeket; de kétségbeesett védekezésre találva, visszavonultak. *Tung* tábornok neki dühödve az

ellentállástól és csapatainak nagy veszteségétől, nehéz ágyukat vontatott elő és addig lövette a követségi épületeket, míg rombadőltek és lángborult a követség minden háza. Azok az idegenek, akik nem ágyugolyóktól, Tung csapataitól vagy boxerektől pusztultak el, egytől egytől a lángokban lelték halálukat. Tuan herceg bekerítette a követségeket és szigorúan vigyázott arra, hogy semmiképpen élelmszeret oda be ne vihessenek. Azt hitte, hogy ily módon feltétlenül megadásra kényszeríti a követségeket és ő aztán tárgyalhat a hatalmakkal a takui erdők lerombolása miatt. Tuan herceg nem tudta megérteni, hogyan állhattak oly sokáig ellent az idegenek és végre örök útján megtudta, hogy *Csing* herceg látta el őket élelmiszerekkel és lőszerrel. Ahogy ezt megtudta, megparancsolta embereinek, hogy tüzeljenek *Csing* herceg csapataira. Ez megtörtént és ezek óriási veszteséggel visszavonultak. *Csing* herceg sorsáról nem tudni bizonyosat, úgy mondják, hogy vagy megöletett, vagy súlyosan megsebesült.

Az első hat-hét napon az éj beálltával beszüntették a követségek ellen intézett támadást és az idegenek, akik *Csing* hercegtől löszert kaptak puskáik, de nem ágyuk számára, azt hitték, hogy éjjel meglephetnék a kínai katonákat és elmenekülhetnének. A kirohanás július elsején kora hajnalban történt. Az összes idegenek részt vettek benne, miközben az asszonyok és gyerekek a csapatok által képezett négyyszögben helyeztetek el. Minden idegen revolvert szorongatott kezében. Sok boxer megöletett, mert a kirohanásra nem voltak elkészülve és a legtöbben még éjjeli álmukat aludták. Mint az állatok riadtak föl a boxerek, amikor észrevették, hogy az idegenek megtámadták őket. *Tung* elővontatta a legnagyobb ágyukat és a követség épületébe réseket lövetett. A futár, amely ezt a hírt hozta, azt beszéli, hogy az idegenek is a kétségbeeséstől annyira megvadultak, hogy revolverekkel feleségeiket és gyermekeiket lötték le, a helyett, hogy a boxerekre tüzeltek volna.

A nehéz ágyukat megtöltésük után mind egyszerre sütötték el, úgy hullott a sok idegen, mint sarló alatt a fű, a boxerek rárohantak az elesettekre és darabokra vágták a jajveszékű eleveket. Sok külföldi az ágyuk elsütése után visszaszaladt az épületbe, abban bizakodva, hogy így megmenekülnek a mészárlástól. De a boxerek üldözöbe vették őket. Az idegenek közel voltak az épülethez, a mikor az ágyukat közelebb vitték, mire a követségi épület leromboltatott és lángja bevilágította a félévost. *Ugy az üldözöttek, mint üldözöik a lángok közt pusztultak el.* Mint a fenevadak, olyanok voltak a boxerek. Mikor már nem akadt idegen legyilkolni való, megsebesítették a szerbe heverő hullákat, aztán megtámadták a bennszülött keresztényeket és egy szál legyilkoltak mindenkit, aki nem állt melléjük. Meggyalázták a nőket és a kis gyermekeket a puskatussal ütötték agyon. A tatár városban patkokban ömlött a vér.

Páris, július 17.

A *Temps*nek táviratozzák *Shanqai*ból 16-iki kelettel, hogy a pekingi mészárlás még mindig nincs megerősítve. 9-ikén és 11-ikén a szövetségesek állítólag visszaverték a kínai bandákat a kétszáz boxert megölték. A japán katonák hősieken harcoltak.

A *Temps* jelenti, hogy noha a vérfürdőt hivatalosan még nem ismerték be, mégis minden jel arra mutat, hogy a mészárlás megtörtént.

Az itteni török nagykövet megáfolja azt a híresztelést, hogy a porta a boxerek irányában szimpátiákat táplál.

Berlin, július 17.

A mai postával Pekingből levelek jöttek, minden valószínűség szerint az utolsóak, amelyeket az ott lemészárolt német alattvalók írtak. E levelek közt van *Broen* német tanárnak, a pekingi egyetem volt tanárának egy levele, amelyben a jeles tudós azt írja, hogy a francia követ kivételével egyetlen európai diplomata sem látta tisztán a helyzetet, még

Ketteler sem tudta, mi készül. *Broen* a többek közt a következőket írja:

Május 26-án, egy szombati napon, szolgáim azzal a hírrel leptek meg, hogy azokat az európaiakat és keresztényeket, akik a legközelebbi két napon el akarnak menni Pekingből, meg fogják gyilkolni. Arra is figyelmeztettek, hogy Peking főkapuján egy hatalmas nagy piros hirdetőt ragasztottak fel, amelyben a lakosságot felszólítják, hogy a következő éjszaka mindenki segítsen kiirtani az idegeneket. Egy lovászmotól is hallottam, hogy a szomszédságomban lakó *Joung-Fusian* tábornok, aki nevezetes arról, hogy gyűlöli az idegeneket, meghagyta katonáinak, hogy öljenek meg engem, ha arra lovagolok. Erre elmentem a német követségre, de ott semmit sem sejtettek és megnyugtattak iparkodtak engem. Azonban én gyanakodtam és átköltöztem a francia követség negyedébe. Ott hallottam, hogy nagy dolgok készülnek. Arról beszéltek, hogy esetleges támadás esetén addig kell védeni a követség negyedét, amíg a nők és a gyermekek a falba vágott résen át a követség palotájába menekülnek. Akkor aztán a kapukat bezárják és a férfiak kívül maradnak, hogy visszaverjék a támadást. Erre újból kérdőzködtem a német követségen, de ott megint azt mondták, hogy nincs ok az aggodalomra. Május 28-án aztán nyilvánvaló lett minden. A követek tanácskozára jöttek össze s elhatározták, hogy kormányaiktól sürgősen fognak kérni segítséget.

Berlin, július 17.

Még mindig nem lehet pontosan megállapítani a pekingi mészárlás napját; állítólag már június 30-án kiirtották az idegeneket, de más jelentések szerint a vérontás július elseje és nyolcadika között történt. Hogyha június 30-ika és július elseje között ment végbe a mészárlás, akkor a mandarinok teljes két hétig félrevezették a kabineteket hazug jelentésekkel s ezért súlyos felelősség terheli őket. Annyi bizonyos, hogy az alkirályok hazug jelentései következtében sikerült a boxereknek a mozgalmat a vidékre is kiterjeszteni. Az a veszedelem fenyeget, hogy a déli tartományok kormányzóit követni fogják a példát s akkor lángba borul egész Kína. Egyelőre még nem tudják, mit jelent az az 50.000 fekete zászlós, amelyeket *Li-Hung-Csang* Pekingbe küldött.

Bécs, július 17.

A *Wiener Abendpost* azt jelenti, hogy a pekingi követséghez beosztott *Natiesta* alkonzul tul van a veszelégh. Az alkonzul már szabadságon volt, mikor Pekingben válságosra fordult a helyzet. *Gottwald*, a sainghaji alkonzulátus irodatisztja a Zenta hadihajón van. A Zentáról partra szállott és Pekingbe küldött tengerészeti különítményénél van *Kolbar* sorhajóhadnagy, továbbá *Burgstaller* és *Boyneburg-Lengsfeld* tengerész-hadapródok és *Thomann* fregatte-kapitány hajóparancsnok. Autentikus hírek még nem érkeztek ezeknek a tiszteknek és az egész különítménynek a sorsáról.

(Harc Tiencinben.)

London, július 17.

Tiencinből érkező hírek megerősítik, hogy a szövetséges csapatok a kínai városrészt ellen intézett támadásukkal kudarcot vallottak. A szövetséges csapatok azt remélték, hogy meglephetik a kínaiakat, de midőn a falakhoz közeledtek, látták, hogy az erdők tömve vannak sok ezer kínaiával, akik a legmodernebb puskával és ágyúval voltak felfegyverezve. A kínaiak tüze iszonyú pusztítást vitt végbe az európaiak közt, akik háromszázánál több halottat és sebesültet vezettek. A kínaiak sok sebesült európai megölték. *Tiscun* amerikai ezredes ezredének éln esett el.

Egy távirat azt jelenti, hogy *Niucsvangban* komolyabb harcra van kilátás. A boxerek az idegen telep előtt állanak. Az oroszok eltorlaszolták az utcákat. A pénzt és értékpapirokat az orosz bankhivatalnokok *Port-Arturba* költék.

London, július 17.

A *Renter*-ügynökség jelenti *Tiencinből* 13-iki kelettel: A szövetséges csapatok ma kombinált támadást intéztek a bennszülöttek városa ellen. A kínaiak hadállását negyennél több ágyú bombázta. A szövetségesek nagy veszteséget szenvedtek. Nyolc ágyút

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztrián, 15 percrenyire Payerbachtól. Róhában. Tűzfűrés: Dr. K. v. G. Gyönyörű, napos, szőlői övét fekvésben, 800 m. mag. a tenger szinén áll. Teljes gyógygyömd. — Intézet gyógytorna számára. — Összes dícs-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. — Párisi és bécsi telephelyek. —

elvettek a kínaiaktól és heves ágyuzás után kikergették az ellenséget a nyugati arzenálból, de lehetetlenek tartják, hogy még ma bevonuljanak a városba. Közvetlenül a kínai város falai előtt nagy vegyes haderő áll, Holnap valószínűleg rohamot intéznek a kínai város ellen.

London, július 17.

A *Daily Mail* jelenti Sanghaiból mai kelettel: A szövetségesek e hó 14-én reggel megismételték a támadást Tiencin ellen és sikerült részt tőni a falakon, amire aztán valamennyi erődöt hatalmukba kerítették. A kínaiak teljes vereséget szenvedtek. A szövetségesek elfoglalták a bennszülött városát és annak erődítményeit. A szövetségesek összes vesztesége a csütörtöki, pénteki és szombati harcokban körülbelül 800 halott és sebesült. Legsúlyosabb veszteségük az oroszoknak és japánoknak volt.

Berlin, július 17.

A német cirkálóhajóraj parancsnoka jelenti Takuból 14-iki kelettel: A szövetségesek 13-án elfoglalták *Tiencin összes erődjeit* egynek kivételével, amelyet akkor remélnek majd elfoglalni, ha az urban lévő orosz ágyúk megérkeznek.

(Sanghai veszedelme.)

London, július 17.

Ma érkezett táviratok szerint *Sanghai nagy veszedelmében van.* A konzulok sűrűsen kértek kormányukat, hogy *küldjenek néhány hadihajót, mert a kínaiak nagyon fenyegető viselkedést tanúsítanak.*

A *Daily Mail* jelenti Sanghai-ból tegnapi kelettel, hogy a helyzet komolyságának egyik fő ismertető jele az, hogy kínai források szerint a *bozereknek azt ajánlották, hogy dél felé vonuljanak.* Hir szerint a bozerek *öt eredet* szándékoznak a nagy csatorna mellett lévő Csinghampóba küldeni.

(A forradalom terjed.)

Pétórvár, június 17.

Mandsuországbán *rendkívül válságosra fordult a helyzet.* A kínai lakosságban egyre terjed a *nemzeti mozgalom, amelyet a kormány támogat.* A napokban Aigun kínai város közelében a kínaiak megállították egy orosz municióhajtót s nem engedték meg, hogy utját folytassa. *Koldschmidt orosz határbiztos* parancsára a hajó tovább ment, de ekkor a kínaiak lőttek. *Koldschmidt és még négy katoná megsebesült, Krivezov vezérkari kapitány a kínaiak fogságába esett.* Az orosz parancsnok száz kozákokat küldött a hajó megvédésére.

Pétórvár, július 17.

Nikolszkójból, az Uszuri-vidékről, jelentik 11-iki kelettel: *Mandsuriában a helyzet válságos, mert a kínai katonaság összeállítását a bozerekkel. A mozgalom kétségtelenül nemzeti és a kormány jó szemmel nézi.* E hó 9-én elhatározták a japánok, hogy egy új hadosztályt küldenek Takuba. A csapatok hajóraszállása 12-én kezdődik. A mandsuriai vasut főmérnöke azt jelenti, hogy a vasuti hivatalnokok és a védőőrök a határ-állomásokra vonultak vissza, mire a kínaiak a vasuti állomásokat kifosztották, az ott talált készleteket megsemmisítették és a Khabarovszkkkal való távirati összeköttetést elpisztították.

Dsarkendből jelentik e hónap 11-diki kelettel: *Kuldzsában, Mongolország nyugati határára, zavarások vannak. A konzul védelmére egy század katonaságot küldtek oda.*

Szjóból jelentik 9-iki kelettel, hogy a Port-Arturral való távirati összeköttetés el van vágva.

Az Amur-vidék katonai kormányzója jelenti 14-iki kelettel: *A Mihály nevű gőzös öt bárkával, amelyek tüzérőket vittek Blagoveszenszkbe, Khabarovszkából Blagoveszenszk felé tartott. Aigunnál lövésekkel fogadták és jelekkel föltartóztatták. Mikor a hajó megállt, három fegyveres kínai katonatiszt ment a fődélzetre azzal a parancssal, hogy az Amuron szüntessék be a hajózást, egyúttal beszélni akartak a hajó parancsnokával és tisztjeivel. Mialatt a tisztekkel tárgyaltak, a Szelenga gőzös az orosz határbiztossal és egy szakasz kozákkal a Mihály gőzshöz csatlakozott. A határbiztos megparancsolta a hajó tisztjeinek, hogy folytassák utjukat, de amint a gőzös megindult, a kínaiak puská- és ágyútűzzel támadták rá. A kozákok visszafutottak és a gőzshöz sikerült, bár sérülten, Blagoveszenszkbe jutnia. A biztos és négy ember megsebesült. Időközben Blagoveszenszkből nagy orosz csapatot küldtek ki, hogy orosz hajóknak biztosítsa utjukat.*

Pétórvár, július 17.

Ideérkezett hírek szerint a kínai felkelők tegnapelőtt Blagoveszenszk városát lődzötték és a város egy részét elfoglalták az oroszoktól.

Pétórvár, július 17.

Riszov mérnök, a kínai keleti vasut második állomásának főnöke jelenti:

Július 13-án 10 órakor hozzám jött Chailar állomásra Csuer tábornoknak, egy ezer főnyi, jól fölfegyverzett kínai csapat parancsnokának a dragománja és kijelentette, hogy a cicikari parancsnok rendelkezlete meg kell kezdnie a katonai hadműveleteket az oroszok ellen, ha nem vonulnak ki azonnal Manduriából. En erre összehívtam az összes munkásokat és összegyűjtöttem őket az állomáson, ahol a védőőrök parancsnokával egyetértően eláncoltuk magunkat. Két órák körberedeleket kaptunk a főmérnöktől, amely meghagyta nekünk, hogy az orosz határon összesenjunk mind az öt osztályt a pénztárral és az iratokkal együtt. Ezt a parancsot megerősítette Boecarosz mérnök, a nyugati osztály főnöke, akinek elegendő számú védőőrsége volt. Az összes hivatalnokok, szolgák és munkások, összesen hatszáz-an, az osztálykórházakkal és a betegekkel 5 órák szerencsésen Curukhaikujevskijba értek. Július 14-én a kínaiak a szomszéd Zahalin községből váratlanul és minden ok nélkül este fel 10 óráig bombázták Blagoveszenszket. A mi részünkről először három ember, köztük egy katoná, megsebesült hat ember, köztük öt katoná. A blagoveszenszki csapatok a lakossággal együtt példásan védtek a várost. A épületek jelentéktelen kárt szenvedtek. A kínaiak vesztesége ismeretlen. A zahalini kínai kaszárnyák és sok lakóház meggyuladtak ágyúink tűztől.

Kopenhága, július 17.

A dán missziótársaság mai kelettel távirati jelentést kapott, amely szerint Junkvantungban, Liaszton félszigeten elpusztították a dán misszió házat. A hittérítők megmenekültek és most Csemulpóban vannak.

(A hatalmak.)

New York, július 17.

Mac Kimley elnök megszakította szabadságát és visszautazott Washingtonba, mert szükségesnek látszik, hogy az amerikaiak nagyobb haderőt küldjenek Kínába. Miles tábornok azt javasolta, hogy a Fülöpszigeteken lévő összes csapatokat Kínába küldjék.

Szófia, július 17.

Több bolgár tartalékos tiszt a hadügyminiszter beleegyezésével azzal a kérelemmel fordult az orosz hadügyminisztériumhoz, engedje meg nekik, hogy a Kínában harcoló orosz csapatoknál mint önkéntesek harcolhassanak.

Páris, július 17.

Pichon francia követ édesanyja, egy 75 éves öreg asszony még nem tud semmit a pekingi követek meggyilkolásáról. Egy pár hónappal ezelőtt egy fonográfba mondott el az öreg asszony egy üdvözlést a fiának, aki a fonográfot még a saját beszédével küldte vissza Pekingből Párisba. Tegnáp érkezett vissza a francia követ beszéde, melyet anyja annak bizonyítéka gyanánt vesz, hogy fia él és egészséges.

A francia kormány a követség valamennyi tagjának meggyilkolása miatt *nem fog háborút üzeni Kínának, de azért* csapatait lehetőleg szaporítani fogja a kínai vizeken.

London, július 17.

A *Daily Express* azt ajánlja a kormánynak, hogy lord Walseley-t neveztesse ki az európai csapatok fővezérévé, hogy így a Kínában lévő európaiak együttműködése jobban legyen biztosíva.

Pétórvár, július 17.

A *Novoje Vremja* jelenti Kievből: Július 14., és 16-án innen csapatzállító vonatok indultak el, amelyek katonákat visznek Szibérián át Vladivosztkba. Elvittek hét arkász-zászlóalj, egy távirószázadot és a 4. utász-zászlóaljn egy századát. Ugyane lap szerint Vladivosztkából el jelentik, hogy a most Kínába küldendő csapatoknak egy része az önkéntes hajóknak két hajójával, továbbá két japáni, két orosz és három német szállítóhajón indul utra. A Khabarovszkba küldött csapatok elindulása előtt Grodov tábornok beszédet intézett hozzájuk, amelyben a császárnak tett esküre utalva, kötelességük teljesítésére szólította fel őket.

Berlin, július 17.

A kelet-ázsiai ezred egy zászlóalja ma Berlinből Spandauba indult, hogy átvegye a szükséges felszerelést. A vasutnál sok ezer uri közönség lelkesedéssel bucsuzott el a katonaságtól. A lakosság a zenekar után énekelte a hazafias nótákat. A zászlóalj még a heten elindul Kínába.

Berlin, július 17.

Az olasz kormány közölte a római német nagykövettel, hogy Olaszország szívesen megengedi a német csapatoknak, hogy Genuában szálljanak hajóra.

(Európa bosszuért kiált.)

London, július 17.

Most már *minden remény megszűnt, hogy a pekingi európaiak még életben lehetnének.* Az összes újságok hasábos életrajzot közölnek a kínai vérengzésben elpusztult ismertebb egyénekről és nem is szólnak arról, hogy ezek a hírek korainak bizonyulhatnak. Az újságok vezérei között *véres bosszút követelnek s azt mondják, hogy a bűnösöket, akárhányan legyenek, egytől-egytig ki kell irtani.* A londoni lapok *olyan hangon írnak, amindvel európai újság még nem élt. A Times azt írja, hogy egész Európát a bosszuért való jogos kiáltás tölti be s a büntetés ne legyen kisebb a gazságnál és mentül előbb kövesse a gaztettet.*

(Ausztria-Magyarország nem küld csapatokat.)

Páris, július 17.

Mint megbízható forrásból jelentik, gróf Goluchowski külügyminiszter a francia külügyminisztériumban tartott konferencián részt vett, és ott az *osztrák-magyar monarchia álláspontját két irányban precizizta.* Nevezetesen:

Az osztrák-magyar monarchia késznek nyilatkozik erőviszonyaihoz képest közreműködni a hatalmak egyöntetű akciójában. E célra két hajót indít a monarchia Kínába.

Másodsor utalt arra a *csekély érdekörre, amelyet a monarchiára nézve Kína képvisel.* Eppen ezért a monarchia *nem tartja szükségesnek, hogy oda szárazföldi csapatokat küldjön.*

E kijelentés után most már bizonyos, hogy szárazföldi csapatokat nem fog Ausztria-Magyarország Kínába küldeni.

Bécs, július 17.

A *Wiener Abendpost* azzal a többször fölmerült hírrel szemben, hogy Ausztria-Magyarország újabb hadihajókat küld Kelet-Ázsiába, konstatálja, hogy a Kaiser Karl VI. torpedóuzót nem rendelték Kelet-Ázsiába.

(Az angol alsóházból.)

London, július 17.

Az alsóház tegnapi ülésén bejelentette Brodriek parlamenti államtitkár, hogy a kormány nem kapott ugyan pozitív híreket a pekingi borzasztó katasztrófáról, de azért még sem meri remélni, hogy a *mészárlásról szóló jelentések tartalom tekintetében valótlanok volnának.* A lényeges pontokra nézve mindazonáltal helytelenek az idegenek fölkoncolásáról szóló jelentések. *Warren angol főkonzul azt jelenti Sanghaiból e hónap 15-iki kelettel, hogy jól informált forrásból arról értesült, hogy a követségeket, úgy vélik, július 8-án ágyúzták, amire az idegenek fölkoncolása következett, a mi jóvá nem tehető szakitást vont maga után.* Ezek a hírek, mondja a konzul, még nem nyertek megerősítést, de attól tart, hogy igazat mondanak.

Brodriek bejelenti továbbá, hogy a kormány táviratot kapott, amely szerint *Seymour* tengernagy visszament hajójára, de elegendő számú tengerész-katonaságot hagyott a szárazföldön az ágyúk mellett. *Seymour* táviratot küldött Takuból 14-iki kelettel, amely szerint azt hiszi, hogy a nemzetközi csapatok néhány tiencini erőd kivételével valamennyi erődöt elfoglalták.

Brodriek azután elmondja, milyen haderő állott július 10-én Takunál és Tiencinnél. Oroszországnak volt ott 149 tisztje és 8200 katonája, Japának 124 tisztje és 5100 katonája, Angliának 175 tisztje és 2400 katonája, Franciaországnak 103 tisztje és 2400 katonája, Németországnak 36 tisztje és 2400 katonája, Amerikának 10 tisztje és 1300 katonája. Azonkívül voltak ott kisebb osztrák-magyar és olasz csapatok, úgy hogy a nemzetközi csapatok egész látszáma *604 tiszt és 20.700 katoná volt.* Most jelentékeny segédszerepeket szállítottak partra vagy részben utban vannak még, csak hogy Takuban az előkészületek hiánya megnehezíti a partraszállást. Az angol kormány azt az instrukciót adta a kínai állomáson lévő legidősebb tengerészisztnak, hogy *minden kérdést a többi hatalmasság parancsnokai-val egyetértően intézzen el.* Különböző pontokra nézve *tárgyalások folynak a kormányokkal.* Bővebben nem nyilatkozhatik.

Arra a kérdésre, vajjon az angol kormány elfogadta-e azt az indítványt, hogy a szövetséges csa-

patokat egy japáni tiszt parancsnoksága alá helyezték, azt válaszolja Brodrick, hogy ilyen indítványt nem is tettek.

Balfour, a kincstár első lordja bejelenti, hogy a kormány nagyobb póthitelt fog kérni a háztól, hogy előteremtse a délafrikai háborúhoz és a kínai operációkhoz szükséges költségeket. A délafrikai költségek remélhetőleg az utolsóknak lesznek. *Balfour* bejelentette továbbá, hogy törvényjavaslatot fog benyújtani, amely szerint a matrózokat és tengerészkatonaikat tizenkét évi szolgálat után a tartalékba sorozzák be. *Balfour* reméli, hogy az ülésszakot az augusztus 5-ikén kezdődő hét folyamán be lehet majd rendezni.

Uj regényünk.

Mai számunkban kezdjük meg *Rudyard Kipling*, a világhírű angol mester új regényét. Címe:

A radzsa nyaklánc.

India, ez a mindörökkön érdekes világrész, amely misztikus és exotikus tónusok hazája, kifoghatatlan kincsesára az írói vénának. Régi ország ez, egész történelme a multja, százezeren éltek benne európaiak: és most kezd csak a világ megérteni, amióta *Rudyard Kipling* magyarul és fényes vonásokban titkait élénk tárja.

Kelet színes, ragyogó pompája mesterei költészettel vonja be azokat a titkokba oltott borzalmakat, amik a Dél speciális karakterét teszik.

A radzsa nyaklánc

ezeket az indiai titkokat festi történetét *Rudyard Kipling* fényes modorában. Az a látszólag száraz angol humor, mely a mélységek fölött megszólván csak elcsiklik, sejtetni enged a nagy vonások markáns erejét. Egyetlen mondatban országokat vetít, egyetlen jelzővel jellemeket vázol és egy történet keretében, mint amilyen a

A radzsa nyaklánc

élénk világát bontja élénk annak a csodálatos világrésznek, mely felé most nagy érdeklődéssel fordul az egész emberiség tekintete.

HIREK.

Bolond lyukból bolond szél fú.

Van egy püspök — csak egy van belőle ezen a világon — akinek szemébe mondta az uralkodója, hogy eszeveszett. S hogy ezzel az anekdotával jellemeztük, máris elárultuk inkognitóját és mindenki tudja, hogy Diakovár püspökéről, monsignore *Strossmayer*-ről van szó. Ő az egyetlen esztévesztett püspöke a világnak ilyennek kvalifikálta Magyarország apostoli királya. S amit a magyar király mond, azt megfontolva és okkal gondolja. Kevés szóval ritkán füstöttek meg egy ember jellemrajzát oly hiven, mint ahogy *Ferenc József* királynak sikerült.

A bolond püspök azóta vidáman üzte boldonságait. Monomániája a magyarfalas. Született halálos ellenségünk, gyűlöl minket. Gyűlöli hazánkat, multját és jelenét, gyűlöli a magyarokat, kor, rang, nemre való tekintet nélkül. Sőt még azt is gyűlöli, ami bármily távoli összefüggésben áll a magyar névvel. Annnyira gyűlöl minket, hogy nem is akar hallani rólunk.

A minap ismét jelét adta ellenünk érzett vad indulatának. Ugy történt, hogy Rohicsen erdei ünnepet rendeztek jótékony célra s a fürdő hölgyei szíves készséggel ajánlkoztak arra, hogy virágot árulnak. Hisz oly felebaráti szent célról volt szó. Egy magyar kisasszony félajánlott megvételre az éppen feléje tartó *Strossmayer* püspöknek egy bokrétát. A monsignore azonban visszautasította ezzel a megjegyzéssel:

— Magyaroktól nem akarok semmit vásárolni és tudni sem akarok rólkük!

Hát először is paraszt-tempó az ilyen tempó, és nem illik egy iskolázott püspök-höz. De ezután, egyéb is, amit pedig a püspök urnak alaposan kellene tudnia. Az 6-testamentom — amely kötelezi a püspök urat — azt tanítja, hogy: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. Az új-testamentom — amely még sokkal inkább kötelezi a püspök urat — még magasabb erkölcsi törvényt állít fel, ezt: szeresd ellenségedet, mint tenmagadat.

Strossmayer ur ellenségeül tekint minket. Katolikus püspök léteére egyenes kötelessége minket szeretni. Ha a paralitikus rohamokban szenvedő öreg ur durvaságát meg is bocsátja esetleg a megsértett hölgy, nem bocsáthatja meg a keresztény parancsokat e flagrans megsértését az egyház.

Különbben intézze el *Strossmayer* urral ezt az esetet a papi lelkiismerete. Mi csak a civilizált társadalom szavát emelhetjük föl ellene. Kijrjuk ezt az esetet, hogy óva intessék minden művelt magyar, nehogy valaha is szóba álljon egy emberrel, aki a legelemből illetudás szabályait épp oly kevésbé ismeri, mint amily kevésbé tiszteli az egyháza szabványait és a katolikus vallás szellemét. Pedig erre tanították egész életén át.

**

Budapest, július 17.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Július 15-én új előfizetés és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról csejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szíves tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajti lenni kedves közönségével.

— *József főherceg Nagyváradon.* József főherceg ma délután Nagyváradra érkezett. Fogadására megjelent a közös hadseregbeli tisztikar, *Lőrinczy* honvéd ezredes és *Schlauch* bitoros püspök udvari papjával. Legelőször *Schlauch*hoz sietett és megköszönte neki, hogy az állomásra kifáradt. Majd a tisztekkel beszélgetett. Egy órai időzés után *Bi-hardi*öszegre utazott, ahol 19-én nagy katonai lóverseny lesz. Visszaútet a főherceg *Schlauen* püspök vendége lesz, 20-án pedig visszautazik Budapestre.

— *Kitüntetések.* A király, mint a hivatalos lap más száma jelenti, *Dorner* Károly uradalmi főszékesbírójának a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül a *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét és *Prost* János borboljai földbirtokosnak az arany-érdemkeresztet adományozta. Az érdemkeresztet *Prost* a földtani múzeumnak ajándékozott báina-csontvázért kapta.

— *A szultán ajándéka.* *Konstantinápolyból* jelentik, hogy mikor az olasz trónörökös párt a *Yeia* jaktra szállt, hogy elutazzék, remek és nagyértékű ajándékokat talált ott, melyet a szultán küldött *Umberto* király számára. Minthogy a trónörökös előbb több olasz kikötőt meglátogatót, az ajándékot rögtön elküldte a királynak, aki szíves hangu táviratban köszönte meg a szultán figyelmességét.

— *A főkapitány szabadságon.* *Rudnay* Béla főkapitány hat heti időtartamra aiso-zsemberi birtokára utazott. Ezalatt az idő alatt a főkapitányi teendőket *Pekary* József főkapitányi helyettes végzi.

— *A párisi történelmi kongresszus.* A nemzetközi történelmi kongresszusra, amely július 29-én nyílik Párisban, egy felolvasás megtartására meghívták dr. *Molnár* Géza kollégánkat, a jeles műkritikust. *Molnár* Géza egy francia vonatkozású magyar zenetörténelmi tanulmányát fogja a kongresszusra bemutatni.

— *Szent Gellért szülőföldjén.* A magyar királyság megalapításának kilencszázados fordulója alkalmából *Desseoffy* Sándor esanádi püspök, amint már említettük, zárandoklatot vezet *Velenecébe*, *Szent Gellért* szülőhelyére. Nagy előkészületeket tesznek már a szeptemberi zárandoklatra. A velenecéi *San-Giorgio* szigetéren levő bencések templomában, ahol *Szent Gellért* apáti tisztséget viselt és honnan magyarországi térítői útjára indult, a *Szent-Gellért*-oltár jobb- és baloldalán két nagy kémléktábla készül, az egyikben magyar, másikon latin fölírat fogja az utókornak hirdetni a zárandoklat emléket. Készül egy szép zászló, rajta a magyarok Nagyvasszonyának képével, *Roskovics* Ignác festőművészünk remek rajza után, ékesítve nemzeti színű szalaggal és azon a kellő ajánlással. Ezt a zászlót is a *San-Giorgio* templom *Gellért*-oltáránál helyezik el. Készül egy népies fűzet, mely *Szent Gellért* életét ismerteti és érdemeit méltatja és melyet számos képe fog ékesíteni. Ugyanez a szöveg olasz fűzetben is meg fog jelenni és a veleneciek közt fogják széjjel osztani. A velenecéi ünneplés két napra terjed: 24-ére és 25-ikére, amikor a veleneciek ülik nagy szentjüket ünnepét. Az utóbbi napon a csanádi püspök fényes istentiszteletet tart, melyet magyar és olasz szentbeszéd fog követni. A magyar szentbeszédet dr. *Várady* Árpád esanádi apátkanonok és kultuszminiszteri osztálytanácsos, az olasz pedig a szent Benedek-rend egyik olasz apátja fogja tartani. A *Giorgio*-sziget remek és tágas temploma ez alkalommal nagy díszben fog pompázni, a díszítésen már hetek óta dolgoznak. *Szent Gellért* ünnepeinek előestéjén a nagy csatornán fényes gondolmenet lesz.

— *Béke.* A béke és a nemzetközi biráskodás érdekében alakítandó sajtószövetség magyar csoportjának elnöke *Bolgár* Ferenc képviselő felkéri a magyar csoport tagjait, sziveskedjenek pénteken, e hó 20-ikán délután 4 órakor a Budapesti Újságírók Egyesületének helyiségében (Kerepesi-ut 17) értekezletre megjelenni.

— *A tárnokmester halála.* Gróf *Zichy* Ferenc tárnokmester, mint a fehérmegyei *Kálozd* községből jelentik, az éjjel meghalt. Az elhunyt főúr kilencven évet élt s ebből több mint hatvan esztendő telt a közélet szolgálatában.

Gróf *Zichy* Ferenc 1811-ben született. Pesten végezte a jogi tudományokat, azután Pest vármegyei szolgálatában három évet töltött, majd pedig a magyar királyi udvari kancelláriához neveztek ki titkárnak. Három év múlva *Pfinne* alkormányzója lett, 1841-ben pedig a pozsonyi váltóörvények elnöke. Pozsonyi tartózkodását emlékezetessé teszi, hogy ő alapította ott az első takarékpénztárt. Ez időben különben számos más pénzügyi és kereskedelmi vállalatot is létesített. Előke volt a központi vasútársaságnak s ő kezdte meg a szolnokpesti vasút építését. 1847-ben a helytartó tanács ideiglenes elnökévé neveztek ki s ugyanekkor lett valóságos belső titkos tanácsos is. 1848-ban gróf *Széchenyi* Istvan maga mellé vette államtitkárnak a minisztériumba. A szabadságharcban egyik legnagyobb híve volt az orosz segítségek és 1849-ben főhadbíztos is volt *Paskievics* seregében. Később 1851-ben a birodalmi tanácsban már küzdött a magyar érdek mellett, de nem tudott semmi eredményt elérni s ezért csakhamar visszavonult. Három évvel később, amikor *Miksa* főherceget a lombard-velencei királyság főkorományzójává nevezték ki, gróf *Zichy* Ferenc lett az udvarmestere s ekkor megkapta az elsőosztályú vaskorona-rendet. Hét esztendő múlva újra Magyarországon vállalt hivatal. 1861-ben Nógrád megye főispánjává neveztek ki, de amint az alkotmányos idősök véget ért, visszavonult s főleg gazdasággal foglalkozott. Különösen a bortermelés terén tűnt ki. Ermelléki nagy szállóbirtokein tudományos szívnalon borkezelést honosított meg s díszeszi pincéje híres volt. Sokat tett a gyümölcskertészet oszkerü fejlesztése érdekében is, 1874-ben konstantinápolyi nagykövet lett gróf *Zichy* Ferenc s az orosz-török háború alatt ő vezette az ügyeket. 1879. november elsején lemondott állásáról s akkor a *Szent István*-rend nagykeresztjével tüntették ki, azóta birtokán él. Tárnokmesterré 1888-ban lett, *Szögyény-Marich* László előléptetése után. Az ország zászlóai közé tartozott s tagja volt a főrendiháznak cenzus alapján is. 1887-ben a grófi család szeniora lett s mint ilyen a divényi hitbizományi uradalom birtokosa. Tagja volt a fölíráti, a pénzügyi bizottságnak s a legfőbb fegyelmi bíróságnak.

— *A margitszigeti hid megnyitása.* A Margitszigetre vezető új hidat augusztus hó 17. és 19-ike közt bocsátják a nagyközönség rendelkezésére. A megnyitás napját *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter fogja végleg megállapítani. Az ünnepségen, amely emlékezetes korokot alkot a Margitsziget történetében, jelen lesz *József* főherceg és *Klotild* főhercegnő is. A meghívottak a hid megnyitó ünnepségére a kereskedelmi minisztérium bocsátja szét. Az ünnepség után villásgreggeli lesz a fontoság párnál. Az új hidnak eddigéig megállapított neve még nincs.

— *Nári mulatság Pálloson.* Az egyetemi hallgatók *Szabadkai Köre* e hó 21-én este 1/2 órakor *Pálloson* jótékony alapja javára hangversenyt és táncmulatságot rendez. A mulatságon *Csüdaj* Teréz, *Hegyi* Aranka, *Kóbor* Tamás, *Gadi* Ferenc és *Melassia* Andor működnek közre.

— **Államhatalom és egyház.** Állam és egyház sohasem volt egymásnak jó barátja Németországban és Olaszországban. Hol hatalmi, hol erkölcsi érdekek ütköztek össze, néha csöppnyi csekélységek miatt zördült össze a világi hatalom az egyházzal. Ma a táviró megint ilyenfajta surlódásokról hoz hírt. Az egyiknek színhelye Strassburg, története pedig a következő:

Németország és a Vatikán közt egyezés jött létre, hogy ha a centumpárt megszavazza a flottajavaslatot, akkor a német kormány *katolikus teológiai fakultást állít fel a strassburgi egyetemen.* A flottajavaslat keresztül is ment és most a fakultás felállításán van a sor. Csak hogy egy váratlan incidens jött közbe. A strassburgi dóm papsága ugyanis főiratot nyújtott át a pápának, melyben tiltakozik az ellen, hogy az állam állítsa fel a fakultást. Az elzászi klerus többi tagjai nem ellenzik a fakultás felállítását, de csak azzal a kikötéssel, hogy a püspökök nevezhessék ki a tanárokat, továbbá, hogy a tankönyveket is az elzászi papság választhassa meg. Szóval az elzászi papság azt kívánja, hogy *az állam semmi befolyást se gyakorolhasson a tanításra.* Miután a pápáság magatartását tisztán a német szupremácia elleni érzület diktálja, a német kormány nem fogadja el a feltételeket és így valószínűleg megfeneklik a strassburgi teológiai fakultás ügye.

A másik összezördülés híre Rómából jön. Az olasz kormány elhatározta, hogy folytatni fogja az ásátásokat a *Forum romanum* és ebből a célből kisajátította és már le is romboltatta a *Santa Maria Liberatrice* templomot, amely a *Forum* és a Monte Palatino közt emelkedett, mert utjában lett volna az ásátási munkálatoknak. A templomért megfelelő kártérítést adott a *Tor de' Spechi* női rend menházának, amely rend a templom tulajdonosa volt.

Most azonban a *della Rovera* család, amely családból egy pápa, *II. Gyula* származott, *pört indított a kultuszminisztérium és a Tor de' Spechi-rend ellen* és a maga részére követelt a kártérítési összeget. Kérését arra alapítja, hogy a templomot Marcello bibornok építtette és csak a gondozását bízta a *Tor de' Spechi* hölgyeire.

— **A Zubovics-Rakóczi párbaj.** Zubovics kapitány láztól menten fennjár, fogadja ismerőseit, kikkel tréfálkozva beszél a lefolyt párbajról. A kapitány legkésőbb három nap mulva teljesen felépülve hagyja el a Ferenc József-kórházat, hol *Füzesséry Árpáddal* fekszik egy szobában.

— **Kongresszus a rabok érdekében.** Párisban százharminc kongresszust vettek terbe a kiállítás ideje alatt. Hasznos tanácskozás és nemese cél szolgál ezek közt a rabesetítés ügyével foglalkozó kongresszus, melyet — mint Párisból jelentik — tegnap nyitott meg a francia igazságügyi miniszter. A miniszter szép beszédében kiemelte azoknak a törökveseknek nemességét, melyek a fogságból kiszabadított rabokat és különösen az egészen fiatal serdülő foglyokat vissza akarják adni a társadalomnak. A kongresszus a világ minden részéből jelentkező jogtudósok, bírák, ügyvédek és ügyvédok, akik három osztályban tárgyalnak. Az egyik osztályban, mely a kiszabaduló női foglyok ügyével foglalkozik, nagy számmal vesznek rész olyan hölgyek, kik rabesetítő intézmények élén állanak. Különös figyelemmel hallgatták *Bérenger* szenátort, a világhírű jogtudóst, ki a kongresszusnak egyik legkiválóbb alakja. Az együttes ülésen *Russel* Teofil elnökölt. A kongresszusnak magyarországi tagjai is vannak. Ezek közt *Füredi Mór* budapesti ügyvéd személyesen is résztvett a kongresszuson, ahol föl is szólalt. Az előkészítő bizottság főkérdésére egy másik magyar ember, *Gruber* Lajos királyi alügyész előadói szakvéleményt küldött be, melyet nyomtatásban osztottak ki a tagok közt. — A kongresszus tiszteletére a városházán fényes estét rendeztek, a tanácskozások befejeztével pedig különböző kirándulások lesznek, amikor megtekintik a rabesetítő intézeteket.

— **A nagy trafikok beszűntetése.** Az utóbbi időben híre terjedt annak, hogy augusztus 1-étől kezdve rendeletileg megszünteti a pénzügyminiszter a nagytűzsdéket, a honnan eddig a tisztózdék szükségleteiket beszerezték s hogy ezentul az áru kiadást a kincstár házilag fogja kezelni. Iletékes helyről nyert információ alapján e híreszteléseket s az ehhez fűződött kombinációkat alaptalanoknak jelentik ki. A mai viszonyok között, ugymondják, különben sem volna keresztülvihető, hogy a tisztózdék közvetlenül érintkezzenek a pénzügyi hatóságokkal.

— **Vonatkieljárás.** Pártárvál táviratozza tudósítónk: A dében induló vonat az első órháznál kiskilótt és a mozdony, valamint két kocsis összezúzódott. Az utasoknak semmi bajuk sem történt. A forgalmat egyelőre átészállással tartják fenn.

— **Időjárás.** Az időjárás ma is országsszerte derült, száraz és meleg; a hőmérséklet emelkedett az Alföld egyes tájain a nappali órákban 35° C-ig. Zivatar sehol sem volt.

Londonból táviratozza tudósítónk, hogy ott a hőség elviselhetetlenül nagy. Ötven év statisztikájában nem fordul elő olyan forró nap, mint a milyen a mai volt. Az utakon temérdek sokan elájulnak és

napszúrás következtében Londonban és környékén sokan meghaltak.

— **Az automobil Berlinben.** Hosszas huzavona után megengedte a berlini rendőrfőnökség, hogy Berlinben automobilok közlekedhessenek. Ezt a határozatot most megerősítés végett a közlekedésügyi miniszter elé terjesztette a rendőrség s most már valószínű, hogy a német fővárosban nem sokára megjelenik az első automobil.

— **Ki akar királyfi lenni?** A *párisi Journal* szombati számában a következő érdekes apró hírdetést lehetett olvasni:

Királyi herceg,

idős, adoptálna gazdag törvénytelen gyermekét. Leveleket „E. de N.” címen kér e lap kiadóhivatalába.

Ime az idők jele! Degenerálódnak az előkelő nemzetségek és — sicuti figura docet: — egynemű királyi herceg csakis adoptió útján tudja fenntartani a fáját. A feudalizmus rajongó lovagjaira nézve még szomorubbá teszi az esetet ennek az örökfogadónak pénzügyi háttere: a királyi herceg *gazdag* gyermeket keres. Figyelmebe ajánljuk a királyi herceg apróhírdetését az illetékes pályázóknak.

— **A nagyherceg barátnője.** Egy gyönyörű szép magyar asszonyról, a nagyherceg barátnőjéről szól az alább következő história, amely azonban két részből áll: az első merő poézis, — a másik meg a legcsunyább valóság.

A regény hősnője.

Vagy tiz esztendő előtt sokan bámulták *Nagyváradon* *Belme* Erzsébet eszsbontó szépségét: sötét démon volt dusztagd barna hajzattal és babonázó sötét szemmel.

Egy ideig *Budapest*ben, majd *Bécs*ben lakott, ahol mint magyar énekesnő és táncosnő egy daltársulatnál működött. Az osztrák fővárosban kezdődött a szerencsése, amint egyik levelében megírja:

„Egy téli estén daltársulatunk kellékese hirtelen rosszul lett, úgy, hogy haza kellett vitetni. Utána mentem, hogy ápoljam.

És ez nagyon jól esett ennek a hatvanéves öreg elzülött szolgának. Nagyon hálás volt irántam és egy gyűrűt adott nekem át ezekkel a szavakkal:

— Ez a kis gyűrű még minden nőnek hozott szerencsét, aki viselte. Magának adom, legyen a talizmánya. — Néhány óra mulva meghalt az öreg...”

És most megkezdődött *Belme* Erzsébet szerencsése, mintha a talizmánya segítette volna.

A dícsőség.

Alig egy hónappal az öreg szolga halála után kiment *Belme* Erzsi Oroszországba és egy *moszkvai* daltársulathoz szegődött. Nagy ünnebélyek voltak akkor ott, a régi cárok büszke városában és ott időzött az udvar is.

Egy nagyhercegnek megletszett a magyar énekesnő. Attól kezdve mesés drága toletben járt *Belme* Erzsi. Olyan négyes fogaton járt, a milyennek a párja akkor alig akadt Moszkvában. Akkor kapta a *moszkvai kegyenenő* nevet és igen nagy tiszteletben részesült az egész orosz arisztokratia fiatalóság részéről, mert híre járt, hogy nagyherceg el is veszi.

De hát a nagyhercegek terveznek és a cár véggez. A kegyenenő gavallérját „megrongált egészségi állapota helyreállítása végett” hosszabb időre utazni küldötték. El is ment.

Belme Erzsi pedig a pénzével vállalkozásba fogott. Kibérelte a Petrovski-parkban levő palotát és orfeumi mulatót rendezett ott be.

Eddig tart a dícsőség.

A csunya próza.

Ez idő szerint pedig a fővárosi és nagyvárad rendőrség figyeli meg a „moszkvai kegyenenő” dolgait. *Belme* Erzsébet tudnillik folyton leveleket ír szegénysorsu nagyvárad leányoknak, akiket Oroszországba csábít. Ebből még nagyon csunya próza lenhet.

— **Házasság.** Báró *Atzél* Elemér, néhai *Atzél* Béla fia ma tartotta esküvőjét *Kolozsvárt* *Wass* Maria grófnővel, gróf *Wass* Béla országgyűlési képviselő és neje *Bányfi* Rákbel bárónő leányával. Tanuk voltak: báró *Kemény* Kálmán titkos tanácsos, gróf *Lázár* István alispán és gróf *Teleki* Ádám.

Hentailer Antal csavargyári tisztviselő eljegyezte *Özvegy Fötter* Józsefné leányát. Irmát.

— **Gondolatok a halál küszöbén.** Némi leg ellenőrizhetetlen az a tudományos mű, amelyet *Heim* zürichi tanár a napokban kiadott a szikláról való lezuhanásokról. A tudós tanár a legkomolyabban foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy:

— Mit gondol a turista, miközben a levegőben lebeg és pillanatról-pillanatra közelebb ér a halálához?

Szaktekintélyek felelnek erre a kérdésre, olyan turisták, akik már lezuhantak egy-egy mélységbe és volt alkalmuk közvetlen közelségből érezni a halált. A tudomány azonban ismét visszarántotta őket az élők közé és így nyugodtan nyilatkozhatnak a halál küszöbének érzeteiről. A nyilatkozatokat aztán *Heim* tanár ur egy kissé merészen hangzó igazsággá kotyvasztotta össze, mondván könyvében a következőket:

A szikláról való lezuhanás egyáltalában nem fájdalmas érzés. Esés közben az ember nem érez rémületet, hanem csodálatos higgadsággal és nyugodtsággal tekinti át a helyzetet. Mikor leér, az ütődéstől rendszerint elveszti eszméletét, minden fájdalom nélkül.

Ezt az igazságot egy *Sigris* nevű alpesi turista, aki egy magas hegy csúcsáról zuhant le, a következő tapasztalatával támogatja:

— Esés közben teljesen magammal voltam, de nem féltém, hanem úgy éreztem, mintha kellemesen lebegtem volna a mélység fölött. Gondolkoztam helyzetemről és családom jövőjéről oly gyorsasággal, amelyre máskor nem lettem volna képes. Lélekzetem nem vesztettem el s csak a mikor a hóval fűdött talajra ütődtem, vesztettem el fájdalmam nélkül az eszméletemet. Esés közben fejemen és tagjaimon a surlódás következtében megsérültem, de ebből nem éreztem semmit. Nem képzelhetek el magamnak könnyebb és szebb halálmemet. Persze mikor ismét magamhoz tértem, már más érzéseim voltak.

Egyébként a különös könyv szerzője maga is átesett már egy nagyobb fajta turista szerencsétlenségen, amelyről többek között ezt mondja:

— Tudtam esés közben, hogy merre fogok lezuhanni. Kezimmel próbáltam fékezni s közbe ujjam erősen megsérült. Mikor leestem, jól hallottam amint fejem a sziklához ütődött és hallottam testem tempa zuhanását. De fájdalmat csak egy órával később éreztem. Esés közben tisztán és gyorsan gondolkoztam. Elgondoltam, hogy öt nap mulva hirdetem első előadásomat az egyetemen most nem fogom megtarthatni s más hasonlót. Mikor a földre értem, úgy éreztem, mintha egy fekete tárgy gyorsan elsurrant volna melletttem s háromszor-négyszer teljes erőmből kiáltottam:

— Hisz nem történt semmi bajom.

Heim könyve meglehetősen szenzációt keltett sportkörökben. A turisták nem nagy elismeréssel nyilatkoznak a műről, mert többé-kevésbé a turistáság nimbusza ellen tör, mikor azt bizonyítja, hogy még a halál sem valami keserves dolog.

— **A mentők anyagi bajai.** A budapesti önkéntes mentőegyesület, ez az igazán önzellen és humanus intézmény, mint értesülünk, újabban mind nagyobb anyagi nehézségekkel küzd. Az egyesületnek amugy is kevés számu lovai, különösen a mostani forráságban egymásután tönkremennek, az egyesület pedig 13 évi fennállása óta új lovakat nem igen kapott, már pedig jó lovak nélkül csak nagy nehezen teljesítheti nemos hivatását. Megtörtént a napokban, hogy a mentőket hirtelen egy balesethez hívták s a kocsiak kiadták a parancsot, hogy fognon be, a kocsi elszomorodott arccal jelentette az úrszobában, hogy nem tud befogni, mivel egyik lova felmondta a szolgálatot s járnai sem tud, a mi tekintve, hogy a mentőket naponta hányszor veszik igénybe, nem is csoda. A bajon csak úgy lehetett segíteni, hogy tartalék híján egy másik kocsi elől kellett kifogni egy nélkülözhetetlen lovat. Nemrégiben egy beteg nőt kellett volna a mentőknek *Erzsébetfalvára* a fővárosba szállítaniok, de a gyenge és vén lovakat nem merték a nehéz kocsit elé fogni s így annak az embernek, aki betegét a fővárosba akarta szállíttatni, kellett gondoskodnia oly lovakról, amelyek e hosszú utat kibírják. Szomorú állapot ez, amely előbb-utóbb tarthatatlanná válik. Üdvös volna, ha a főváros gondoskodnék új és erős lovak beszerzéséről, mert nemcsak a mentőknek, de lovaiknak is nehez a szolgálatuk s így kiselejtett fiakeros lovaknak nem vehetik hasznát. Nagy reményeket fűz az egyesület a most rendezendő „Rózsáinnep”-hez, amelyet a közönség nagyban pártol. Talán ennek anyagi sikere hozzá fog járulni a bajok megszüntetéséhez.

— **Egy hír Andrééről.** A tenger hullámai megint a partra vetettek egy hirt Andrééről, egy családka reménysugarat, hátha él a tudomány vakmerő bajnoka. *Islandból* kapta a Ritzau-ügy-nökség — mint *Kopenhágából* táviratozzák — a következő jelentést:

Julius 7-én *Lopstshedum* mellett északi szélesség 63 fok 41' és nyugati hosszúság 20 fok 43' alatt a tengeren egy földél és tartalom nélküli sértesen parafa-bóját találtak ezzel a jelzéssel: *André északsarki expedíciója 1896. 3. sz.* A bóját a *Botnia* nevű dán gőzös a kopenhágai meteorológiai intézetbe viszi.

Kopenhága, július 17.

Az itteni meteorológiai intézet ma ugyanolyan táviratot kapott Örebrokból, mint a Ritzau-ügy-nökség, azzal a különbséggel, hogy ez a távirat a nyugati hosszúság 20 fok 50 perccel mondja a lelet helyének. A bóját hozó *Botnia* nevű gőzöst péntekre várják ide. A meteorológiai intézet a bóját: mindjárt átadja a svéd-norvég követnek.

— **Traviata a Rókusban.** A tévedt leány, aki tegnap mérget ivott, most a Rókusban a halállal vívódik. Nem egyedül. A szomszédos ágyban, a harmadikban, ötödikben, tizedikben is nyög, sóhajtozik, jajgat és zokog egy-egy cifra leány, akit a mentők sötét zugutókból szállítottak a szenvedés házába. Szüleikhez intézett bucsuzó levelében ezeket írja:

Késő már a megbánás. Csak most látom be, hogy milyen mélyre sülyedtem. Nincs számomra több visszatérés a tisztességes életre. Sorsom betelt. Legyen ez intő példa minden leány számára, aki nem fogad szót a szüleinek s a házi munka helyett a könnyelműség karjába veti magát. Nyomorúságos pusztulás ennek a vége.

Mária.

A kórházi orvos, aki megjelent *Rubina* Mária ágyánál, számalommal kérdezte:

— Miért nem ment vissza a szüleihez?
— Mert kitagadtak.
— Miért nem ment munkába?
— Mert nem tanultam dolgozni, meg aztán tisztességes háza be sem eresztenek.
— Miért?
— Mert a rendőrség nem adhat nekem bizonyítványt.

Szegény *Rubina* Mária sorsa ezer és ezer leány tragédiája.

— **Kutya-szeccesszó.** Londonban, ebben a kutyamelegben az előkelő világ hölgyei furcsa kutyadívatot eszeltek ki. A divat általános, mert mostanában nem igen akad lady, akinek pudli-kutyája ne volna. Ezeknek a divatos pudliknak aztán a nyíró „művészek” belényírják a szőribe a tulajdonosnő monogramját szeccesszós diszitmények, cirádák, rózsák és krizantémok közé. *Miss Blanche Dallen*, egy huszártisztnek a leánya, különösen magas nívóra emelte a kutyanyírás művészetét. Ez a jeles művésznő nem elégszik meg azzal, hogy mindenféle diszitményeket nyír bele a kutyák szőribe, hanem előbb tanulmányozza a nyírandó tisztelt ebkutyá jellemét, hajlamait, kedélyét és annak megfelelőleg nyírja meg a szőrt. Vagyis az egyéniség a kutyavilágban is érvényesül; szép sorsra jutott!

— **Össeégett gyermek.** Galantai Nagy Sándor fővárosi ügyvéd Sándor nevű 5 éves fiacskája vasárnap este a Zugligetben játszás közben feldöntött egy égő petróleumlámpát, mi által annyira össeégett, hogy haldokolva szállították szüleinek VIII. Baross-utca 105. számú lakására. A szegény gyermek dacára a gondos ápolásnak és orvosi kezelésnek, ma délután meghalt.

— **Israélita istentisztelet.** A pesti izraelita hitközség dohny-utcai templomában a péntek esti istentisztelet további intézkedésig 7 órákor kezdődik.

— **Üngyilkosság egy szállóban.** A Kerespi-ut végén levő *József főherceg-szálló*ban az éjszaka üngyilkossá lett egy úri nő. Késő este bérkocsin érkezett a szállóba, minden podgyász nélkül. Szobát kért s a vendégkönyvbe így jegyezte be magát:

— **Morecka Zsófia,** született 1870-ben Bécsben A szobaleánytól levélpapirost, tollat és ténát kért s azután magára zárta az ajtót. Reggel a szobaleány kopogtatott ajtaján, de hiába, mert a legnagyobb dörömbölésre sem kapott feleletet. Rendőrt hívtak, akinek jelenlétében felnyitották az ajtót. *Morecka Zsófia* holtan feküdt az ágyban. Szép arca változatlan maradt, nagy, sötét szemei teljesen nyitva voltak. Az asztalán levél volt, amelyet a rendőrséghez intézett. Ebben bejelenti az üngyilkosságát és kéri, hogy ne boncolják fel, ellenben tudassák a törvényt Bécsben lakó rokonaival. A főkapitányusg táviratozott a bécsi rendőrségnek, hogy állapítsa meg

az üngyilkos nő kiletét és kutassa ki a hozzátartozóit A halott másik kívánságát nem teljesíthetik s a holttestet el kellett szállítani a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol felfogják boncolni. Valószínű, hogy *Morecka Zsófia* szublimált mérgezte meg magát.

— **Rablás fényes nappal.** Vakmerő rablóátamadás történt ma délelőtt a fővárosban. A Magdolna-utca 38-ik számú ház első emeletén lakik *Blaha* Gyula asztaloslegény a feleségével. A házastársak elhatározták, hogy egy szobájukban az egyik ágyat albrleibe adják. Tegnap kitették a kapura a hirdető cédulát. Délután beállított hozzájuk egy elegáns, világos ruhába öltözött, szőke bajszú, magas fiatal-ember és ki akarta venni az ágyat. Főképpen a tisztaság iránt érdeklődött és kijelentette az asszony-nak, hogy inkább két koronával többet fizet, csak tartsa tisztán az ágyat. A szegény asszony örömmel kapott az ajánlaton és a fiatal ember úgy távozott, hogy este beköltözködjék. Este azonban nem jelentkezett. Blahák már lemondtak a jól fizető szobaurról és ma reggel újra kifüggesztették a kapura a cédulát. Délelőtt kilenc óra tájban azután betoppant az ösmeretlen. Az asztalos 50 éves felesége — aki egyedül volt otthon — örömmel fogadta és az idegen ezerszer bocsánatot kért a felületésért, de — ugymond — barátai támogatásában mulatott és késő éjjel nem akarta föllármázni ökot. Így beszélgetve bementek a szobába. Amint beléptek, az idegen hirtelen bezárta az ajtót és az asszonyra vetette magát.

— **Egy hangot se, mert megölte!** — kiáltotta reá. Ezzel letépte a földre, száját kérdővel betömte és kezét meg lábát hátrakötözte, egy sarokba lökte. Azután a rabló fölfeszítette a szekrényeket és az ott talált pénzt, kisebb ékszereket összeszedte. Munkáját befejezve pedig megszökött. Az össekötözött asszony egy óránál tovább fektűt a földön, míg végre a házbellek figyelmessé lettek nyöszörgésére és behatolva a lakásba, kiszabadították kinos helyzetéből. A szerencsétlen asszony azonban ekkor már a fájdalomtól és a kiállott rémülettől elvesztette eszméletét. A szomszédok gyorsan rendőrt hívtak és a mentőkért telefonáltak. A mentők dr. *Virostek* Győző ellenőrző orvos vezetésével alatt csakhamar megjelentek a helyszínen és az eszméletlenül fekvő asszonyt magához térítették, azután további ápolásra lakásán hagyták. A spargá, amelyvel a rabló össekötözte, kezén és lábán ujynyi mély bevágásokat okozott és a vérkeringést is megakadályozta. A rendőrség keresi a vakmerő rablót.

— **Gyujtogató gyermekek.** Grácból táviratozza tudósítónk, hogy a környék egy kis helységében ma nagy tüzvész pusztított. Két gyermek gyufával játszott s így keletkezett a tűz, amely kilenc házat elhamvasztott.

— **Katona- és cigányzene közvetítés a Telefon Hírmondóban.** A beszélő újság ma este 8 órától 11-ig — mint mindnap — előzetesnek szórakoztatására felváltva katona- és cigányzenét közvetít. A zeneközvetítés mellett 1/40 órákor a *Frankfurtból* érkező esti tözsdé megnyitásának távirati jelentését, 1/210 órától 10-ig pedig a rendes esti felolvasást tartja meg a *Telefon Hírmondó* szerkesztősége, mely alkalommal a legújabb hírek és táviratok kerülnek felolvasásra. A zene, valamint a felolvasás megkezdésére riadójellet hívják fel a közönség figyelmét.

(x) Emke-gyujtó a legjobb!

Meggyilkolt feleség.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, július 17.

A Dob-utca külső részén gyilkosság történt ma délután. Egy állás nélküli lévő ember megölte a feleségét, aki dologtalansága miatt elűzte őt magától. A gyilkos férj maga is szabadulni próbált életétől véres tettének elkövetése után, de csak kisebb sebet ejtett magán. A Dob-utca 73. szám alatt lévő házban történt a véres eset. Itt van *Braun* Anna tejsarnoka. *Braun* Anna ezelőtt pár hónappal férjhez ment egy *Schlesinger* Márk nevű állás nélküli kántorhoz. *Schlesinger* brutális, veszekedő természetű volt és így a házasság nem maradhatott zavartalan. A szegény nőnek sokat kellett szenvednie férjétől, aki nem egyszer tetleges-ségre is veteledett. Másfél hónappal egybekelésük után azonban annyira elviselhetetlen lett a brutális ember bánásmódja, hogy az asszony elűzte magától. *Schlesinger* azóta állás és kereset nélkül kóborolt. Gyakran irt levelet feleségének és kérte, hogy béküljön ki vele. A nő azonban meggyőződött a férj össezférhetetlen természetéről és kielentette, hogy nem békül. A férj erre személyesen is többször felkereste az asszonyt, aki ilyenkor mindig megvondé-gelte, sőt szivarral és pénzzel is ellátta.

Ma délután fél kettő tájban *Schlesinger* ismét megjelent a tejsarnokban. Egy tíz éves fiú és *Mautner* Juliska, a kiszolgáló leány volt ott az asszonyon

kívül. Amikor *Schlesinger* belépett, az asszony rá-szólt:

— Eredj ki innen, nincs itt több keresni való?
Schlesinger kérte az asszonyt, aki azonban nem tágitott:

— Nem kellesz nekem, elég volt már a kinszenvedésből.

Egyidejűleg felkapta a vizeskorsót és azzal le akarta ütni a férjét. A férfi odaugrott és kiütötte a kezéből a korsót.

— De most meghalunk! — ordította a magából kikelt ember s kirántott a kabátja alól egy husz centiméter hosszú pengéjű kést, torkon ragadta halálra rémült feleségét és baloldalon *másfél centiméternyire döfte a nyakába*. Óriási vérsugár szökken fel a sebből, a szerencsétlen nő pedig össeerogyott és rögtön meghalt: a kés átmettszette az ütőerét. Az üzletben levő kiszolgáló leány sikoltozott, mire a házbellek berohantak az üzletbe. *Schlesinger* a leánya is rárontott, de látva a betóduló tömeget, maga ellen fordította a kést és nyakán két súlyos sebet ejtett.

Eközben nagy tömeg tödült a tejsarnokba. Néhányan lefogták a gyilkost és kicsavarták kezéből a kést, mások a szerencsétlen, vérben fekvő asszonyt próbálták élesztgetni, de hiába volt. A segítségül hívott mentők csak a gyilkos férj sebeit köthették be, áldozatán már nem lehetett segíteni.

A rendőrség részéről *Diener* Ákos kapitány és *Bockelberg* felügyelő jelent meg a gyilkosság színhelyén és kihallgatták az eset szemtanút. Később megjelent dr. *Löblin* Henrik soros vizsgálóbíró is, aki megtartotta a helyszíni szemlét.

A megsebesült gyilkost először a VII-ik kerületi kapitányságra, onnan pedig a Rókus-kórházba vitték. A merénylet színhelyén megható jelenetek játszódtak le, amikor megérkeztek az áldozat testvérei és kétségbeesve zokogtak a holttel mellett. A kiszolgálóleány, *Mautner* Juliska a kiállott izgalmauktól beteges fekszik.

Schlesinger Márk oly rosszul van, hogy alig éri meg a reggelt. A gyilkos elvesztette eszméletét már és nem is lehetett kihallgatni. Este felé már alig volt benne élet s csak gyenge lélekzése bizonyította, hogy még nem halott. Zsebében egy levelet találtak, amelyben a következőképp bucsuzik el a feleségétől:

Szeretett kedves egyetlen Annuskám, drága feleségem! Fáradsan éjjel ágyra térek, felébred a szívem világa. Lázasan égneek ream a sértések, mely-lyel téged sértettek. Miért is van az emberben a rossz gondolat? Hogy drága, egyetlen feleségemtől már két hónap óta távol kell lennem? Miért is van az emberben az ábránd szíves álmaim? Ragyogva szálló képzület — el jó még talán a mire vágyom, álmodni csalfa élvezet. Kellő szereimem téged bírni, dicsőség híre borzasztó fájdalom, masnak jutott öröme s nem nekem. Álom tűnj el! Ábránd, ne győzörj. A sírban lesz az én örömem és végzetem, de azért még élek s nem össeggedek. Lát, hall, tud mindent egy mindenható lény. Azért nem leszek tuizó, nem is leszek többé kínzó, vágyaimat megsemmisítem, nem kérem az elérhetetlent, szétzuzom hivány szenvedélyeimet.

Csak majd egykor csendesen
Mik egykor álmaim voltak,
Tündéri szépségem Te édes világom,
Ragyogni fog óltünk fényesen
Vagy mond meg nekem hamarosan
Hogy merre szálljunk
Hozzám sebzó szívommal véresen.

(Vörösmarty.)

Azért:

I.

Békülj ki velem kérlek szépen még csak egyszer
Rózsám, egyetlen virágom, egyetlen drága feleségem.
Add vissza boldog életemet drága Annuskámat,
Utánad rajongok még mindig, a sírig,
Ne tartsd el magadtól törvényes férjedet.

II.

A míg téged nem bírlak,
Nem lesz többé életem sem ezen sem a tulvilágon,
Nem foglak többé legkevésbé sem sérteni, amíg csak élek,
Arra esküszöm egy ós Istenemre.

Tehát egyetlen drága feleségem végy haza még egyszer és tőgy egy hónapra próbát. Olyan ember leszek, amint csak kívánni fogod, de ha most is hasztalan lesz kéresem, akkor vedd tudomásul, hogy megmaradok annál, amit megmagyaraztam. Kérlek tehát, ne légy oly kemény-szívű és bocsáss meg, mert nem tuok egy órát tovább élni nélküled.

Csókollak százezerszer hű férjed a sírig

Schlesinger Márkus.

Budapest, 1900. július hó 15-én.

A Zepelin-dalokból.

Konstanz, július 16. Zepelin gróf e hónap végén újra felszáll. A gróf, hír szerint, több javítást tett a léghajón.

(Füzes mellett.)

Konstanz mellett van a tó,
És egy furesa fajta
Vizen kormányozható
Léggömb uszik rajta.

Vizen jár a léghajó,
Nem pedig az égben,
Vizen kormányozható,
Levegőbe még nem.

(Megy a gözös, megy a gözös.)

Száll a léggömb, száll a léggömb fel az égnek,
Lenn a nézők, lenn a nézők lázban égnek;
Masinista! Mi a nyitja?
Gróf úr, hisz a léggömb kendet igazítja!

(Én leszek az első század-kaszaszvezető.)

Háznak előtt Zepelin gróf úr felszállott,
Léghajónak édes anyám én is beállok!
Én belőlem is lesz híres nagy felfedező,
Nem a világ egy-két sróf vagy evező!

(Sir a kis lány a Balaton partján.)

Sir a gróf a bodeni tó mellett;
Nem repült a léggömb, mikor kellett!
Ha elszállna Berlin városába,
Rendjelzapor hullna a nyakába.

(Nekem olyan asszony kell.)

Nékünk olyan léggömb kell,
Ha szél fúj is, szálljon fel;
Ne nézze, fodros-e a tó!
Semmit se nézzen,
Akkor lesz készen,
Akkor lesz kormányozható!

—kó.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Cyrano — huszonötödikször.** A Fővárosi Nyári Színház idei szezonjának legértékesebb sikerét jubilálta meg ma este. Huszonötödikször adták Rostand romantikus drámáját, a *Cyrano de Bergeracot*, amelyet *Makó Lajos* színtársulata ismertett meg a magyar közönséggel. A mai jubiláris előadást egy kis ünnepség előzte meg. A színpadon összegyűlekezett a budai társulat és *Klenovics György* szép beszédben üdvözölte *Pethes Imrét*, *Cyrano* kiváló személyesítőjét, akinek a kollégák nevében egy babérkoszorút nyújtott át. Mintán *Pethes* megköszönte az elismerő szavakat, *Makó Lajos*, a társulat érdemes igazgatója, szintén egy babérkoszorút adott *Pethesnek*. Az előadáson a szokottnál jelkesebb taps jutott ki *Pethesnek*, *Hadrík Annának*, *Krémernek*, *Tárnokinak*, *Sebestyennek* és *Havasi Szidinek*. A jubiláris est ünnepességét emelte *Jókai Mór*, aki nevével együtt végig nézte az előadást.

**** A Vloedamírális az Urániában.** Az Uránia színházban esütörtökön kerül színre először *Millocker* dallamos operettje: *A viceadmírális*. A Kiszalud Színház igazgatósága pompás díszleteket és egészen új jelmezeket készíttetett a darabhoz. A *csodaembert* hónap adják utoljára.

**** A színészet országos felügyelője.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a belügyminiszter gróf *Festetics Andort*, a Nemzeti Színház volt igazgatóját a magyar színészet országos felügyelőjének nevezte ki. A kinevezés nyomán a belügyminiszter a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóságokhoz:

A vidéki magyar színészet erkölcsi és anyagi jólétének előmozdítására, művészi színvonalának emelésére irányuló törekvéseiben szükségét érzem egy oly szakközeg közreműködése biztosításának, aki a helyszínen szerzendő tapasztalataival, szakértelmével e kulturális feladat megoldását elősegíteni képes leendő.

Ez okból tartotam indokoltnak a vidéki színészet országos felügyelőjének állását szervezni, amely állásra gróf *Festetics Andort*, a budapesti Nemzeti Színház volt igazgatóját, neveztem ki.

A színészet felügyelői feladatai közé tartozván a vidéki színészet működésének megfigyelése, ellenőrzése: köteleességévé tetetett, hogy a vidéki színtársulatokat bizonyos időközönként meglátogassa s a tapasztalatairól javaslatok kíséretében hozzám jelentést tegyen.

A vidéki színészet országos felügyelője hivatalos köteleességének teljesítésében nem nélkülözheti a törvényhatóságok s különösen a szűgyi választmányok és ama tisztviselők tá-

mogatását, akik a szintügyek intézésében részt vesznek.

Bizalommal fordulok ennélfogva a törvényhatóságokhoz, hogy a színészet felügyelőt a vidéki színészet fejlesztésére, bajainak orvoslására irányuló tevékenységében a kulturális cél érdekében készséggel támogassák.

Budapesten, 1900. évi július 11-én.

Száll s. k.

**** A Színészegyesület új alapszabálya.** Tegnap érkeztek le a belügyminisztériumból az országos Színészegyesület tanácsához a jóváhagyott új alapszabályok. A színészek közgyűlése által megszavazott alapszabályokon a miniszter semmit sem változtatott, mindössze azt a kikötést tette, hogy oly nagyobb társulatoknál, melyek az operát rendszeresen kultiválják, az igazgatónak esetlő-re megengedi a karszemélyzetnek nem-egyesületi tagokból való kiegészítését. A Színészegyesületnek az új alapszabályok jóváhagyása után legelső terve az, hogy színészközpontot állít; az lesz a színészközpontjának főadata, hogy a karénekesekben mutatkozó nagy hiányt pótolja jó karszeméllyel kiképzésével.

**** Premier a krisztinavárosi színházban.** A pénteken először színre került *Elnök kisasszony* című operettből, melynek zenéjét *Müller-Nordau* írta, esütörtökön délelőtt tartják a főpróbát. Az újdonságnak nagy sikert jósolnak.

**** Mulatság Nagymaroson.** Szombaton, e hó 21-én Nagymaroson a Korona szálló összes termeiben hangversenyt rendeznek. *Márkus Aranka* operénekesnő, *Kovács Mihály* a Népszínház, *Mányay Zsigmond*, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja és több fővárosi művész közreműködésével.

EGYESÜLETEK.

(Az Erdélyi Kárpát-Egyesület) ma fejezte be *Nagy-Enyeden* az évi közgyűlést, és a Piiss heggye és *Ponori* tetőre rendezett kirándulást, ahol az egyesületnek ez alkalommal két most épült menedékházat is felavatták. A nagy-enyedi állomáson *Farró László* egyesületi osztályelnök, egy küldöttség élén fogadta és üdvözölte a Kolozsvárról jött elnökséget, az üdvözlésre báró *Felitzsch* Arthur országgyűlési képviselő elnök válaszolt. A közgyűlésen báró *Felitzsch* lelkes megnyitó beszédet tartott, megemlékezett az egyesület védőjének *József Agost* főherceg sokszorosan tapasztalt támogatásáról. Az előző beszéd után *Török Bertalan* országgyűlési képviselő üdvözölte közgyűlést a vármegyei tagok nevében. Ezután átnyújtották *Csató Janos* alispánnak lelkes ovációk között a tiszteleti tagságról szóló díszoklevelet. *Csató* hosszabb beszédben méltatta az egyesület munkálkodásának kulturális eredményét. *Radnóthy Dező* főtitkár javaslataira megválasztották *Hegedűs Sándor* kereskedelmi minisztert és *Czárán Gyulát* tiszteletbeli tagnak. A főtitkár jelentést terjesztett elő az egyesület múlt évi működéséről: épített az egyesület tíz menedékházat, csinált többhelyi utakat, utjezeket, szervezi a neprajzi múzeumot, előmozdítja az erdélyi fürdők fejlődését, kiadta ezeknek olyan és nemet leírását, résztvevő párisi és nyírvásarahelyi kiállításokon stb. A jelentést tudomásul vették. A város banketjén felköszöntötték *József Agost* főherceget, az új tiszteleti tagokat, a honvédséget, várost és a helyi Kárpát-osztályt. Délután kirándultak az egyesület két új menedékháza, ahol *Felitzsch* báró tartotta a felavató beszédet.

SPORT.

**** A párisi olimpiai játékok.** Párisból jelentik, hogy a közönségnek aránylag csekély érdeklődése mellett kezdődtek meg a párisi olimpiai játékok. A versenyekben Amerika óriási fölényben van s az eddig már végleg eldőlt két világbajnokságot, a 100 méteres siktutást s a 110 méteres gátversenyt nemcsak hogy megnyerték, de a döntő futamaikban is csak amerikai atléták vettek részt. Bízunk tekintetünk azonban a magyar versenyzők eredményére is, mert *Bauer Rezsőnek* (B. T. C.) sikerült a diszkobólás selejtező versenyében egy gyönyörű 36 méteres dobással az első helyre kerülni. Ugyanitt *Crettier Rezső* (M. U. E.) ötödik lett s részt vehet így a döntő közlemben. A 800 méteres siktutásban *Speidl Zoltán* (B. E. A. C.) a maga előfutámban második lett a franciák híres futója, *Deloge* után, de maga mögött hagyott két amerikai. A sulydobásban *Crettier Rezső* (M. U. E.) negyedik helyre jött s így a döntő versenybe került. A versenyeknek érdekes száma volt a 100 méteres siktutás, melyen az amerikaiak oly fölényben vannak, hogy nem csoda, hogy Magyarország versenyzőit *Koppán Pál* (M. A. C.) és *Schubert Ernő* (M. U. E.) nem érvényesülhettek. *Koppán* (M. A. C.) a maga előfutámban azonban legalább 80 méterig jól tartotta magát s alig 2 méterrel utasította a harmadik helyre.

A versenyek eredménye különben a következők voltak:

I. 110 m. gátverseny (világbajnokság.) 1. Kraenzlein (Pensylvania) 15¹/₂ mp. 2. J. M. S. Clean. (Michigan). 3. F. G. Moloney (Chicago). 3 előfutám, 2 kö-

zépfitam, 8 versenyző. A győztes óriási stílusban fut, ugrik s győz. Jellemző futására, hogy egyetlen gátat se döntött el.

II. Diszkobólás (világbajnokság.) Selejtező verseny. 1. Bauer Rezső (Magyarország), 36 m. 2. Janda (Csehország) 35.25 mp. 3. Paraskovopolos (Görög). 4. Sheldon R. (Amerika). 5. Crettier R. (Magyarország) 18 versenyző. Az 5 első kerül a döntőbe. A nem-helyezettek közt: *Cracken*, *Garett*, *Bersis*, *Flannagan*.

III. 800 m. siktutás (világbajnokság.) I. Előfutám: 1. David C. Hall (Amerika) 1:59". 2. A. E. Tysoe (Amerika). II. Előfutám: 1. Deloge (Francia) 2:3¹/₂". 2. Speidl Z. (Magyarország). III. Előfutám: 1. J. F. Cregan 2:3". 2. J. Bray Williams. 17 versenyző. A döntőbe az előfutámok 2 helyezette jut.

IV. 100 m. siktutás (világbajnokság.) 1. F. W. Jarvis (Princetown) 11 mp. 2. Tewksbury (Pensylvania). 3. Stanley Rowley (Ausztrália). 23 versenyző, 6 előfutám, 3 középfutam, 1 reményfutam. A döntőben futott még a favorit *Duffy*, ki azonban a cél előtt körülbelül 30 méterrel elescsújt és elbukik.

V. Sulydobás (világbajnokság.) Selejtező verseny. 1. R. Sheldon (Amerika) 13:80 m. 2. *Cracken* (Pensylvania) 12:85 m. 3. *Garett* (Princetown) 12:80 m. 4. *Crettier* (Magyarország) 11:58 m. 5. *Paraskovopolos* (Görögország) 11:29 m. 11 versenyző, az öt első kerül a döntőbe.

VI. 400 méteres siktutás (világbajnokság.) I. Előfutám. 1. Loug (New York) 50:45 m. 2. Lee (Syracuse). II. Előfutám. 1. Moloney (Chicago) 51 m. 2. Schultz (Dán). III. Előfutám. 1. Dixon Boardman (New York) 51¹/₂ m. 2. Holland (Georgetown). 15 versenyző, 3 előfutám. A másodikban indul *Koppán Pál* (M. A. C.), de helyezetlenül fut.

VII. Távolugrás (világbajnokság.) Selejtező. 1. *Prinstein* (Syracuse) 7:17¹/₂ m. 2. *Kränlein* (Pensylvania) 6:93 m. 3. *Leahy* (Angol) 6:77 méter. 4. *Delannoy* (Francia) 6:75¹/₂ méter. 5. *Remington* (Pensylvania) 6:72¹/₂ méter, 12 versenyző. Közülük *Schubert* (M. U. E.) és *Strausz* (B. E. A. C.), kik csak 6 méter körül ugranak.

VIII. 400 méter gátverseny (világbajnokság.) I. Előfutám. 1. W. Tewksbury (Syracuse) 61¹/₂ mp. 2. W. F. Lewis (Pensylvania). II. Előfutám. 1. H. Tanzin (Francia) 63 mp. 2. *Prilchard* (Angol, India). 5 versenyző, 2 előfutám. A versenyek folytatása július 18-én lesz, a mikor is a világbajnokságok döntőjé tartatnak meg.

**** A Balaton átúsása.** A jövő hónap közepére tervezett Balaton átúsása ezúttal elmarad. *Gräff* Károly kérelmére a bizottság a jövő évre halasztotta a párisi versenyek miatt. A már egybegyűlt összeget kamatosztal egy a jövő évben rendezendő nagyobb szabású balatoni táv-úszóversenyre fordítják.

**** A Grosser Preis von Berlin** (50.000 márka, 2000 méter) ma futottak a *Hoppegarten*-ban és győztes a favorit, a legjobb német négy éves *Xamete* lett. Dícsősége ez a győzelem a magyar telivér-tenyésztésnek is, mert a győztes apja *Talpramagyar*, *Kincsem* fia. A részletes eredményről tudósítónk következőkben számol be:

Hr. Hohenlohe-Öhringen 46 pm. *Xamete* 62 kg. (Warne) első.

Béit K. 36 s. k. *Ordonanz* 56¹/₂ kg. (Martin) második.

Graditz ménes 36 p. m. *Pomp* 54 kg. (Ballantine) harmadik.

Futottak még: *Kismet*, *Minnaenger*, *Cannae* és *Belizar*. A derby-győztes *Hagen* nem indult.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ Népgyűlés után. Az Újvásár-téren népgyűlés volt 1899. január 15-én. A gyűlés után a tömeg az Erzsébet-kört és a Kerepesi-t sarkán megtorlóldott. *Sajó* rendőrkapitány ekkor kiadta a parancsot legényeinek, hogy osszassák szét a népet. A rendőrök megtették kötelességüket, vagyis irgalmanul elverték és aztán letartóztattak egy sereg embert. Az áldozatok közt volt a tavaly, november 9-én elhunyt *Neszmélyi Artur* hírlapíró is. *Neszmélyi* az *Othón* kör helyességéből jövet a szerkesztőségbe akart menni s villamos kocsiára várakozott a takarékpénztári épület előtt, amikor néhány rendőr lerángatta a földre, elvette ezüst botját, ütötte verte s a Népszínház előtt levő lovasrendőrökhöz akarta hurcolni. *Neszmélyi* vallomása szerint folyton azt kiabálta a brutális rendőröknek:

— Eresszettek el bitangok, hiszen én nyomorék vagyok!

A rendőrök azonban tovább hurcolták a földön. Amikor *Sajó* kapitány meglátta őt, odaszólt a rendőröknek:

— Vigyék a gazembert!

Végre is *Boeckberg* rendőrfelügyelő kiszabadította a rendőrök kezéből. *Neszmélyi* két orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy a rendőrök kegyetlenül elverték. A hírlapíró személyes szabadság megszerzésének vétsége miatt bepanaszolta a rendőröket és *Sajó* Sándor kapitányt. A vizsgálat után *Sajó* ellen megszüntették a további eljárást. A rendőrök közül azonban *Zelenka* János 107. számú rendőrellenőrt és *Csanády* Mihály 346. számú közrendőrt a törvényszék vád alá helyezte.

Ma volt ebben az ügyben a főügyelőségi *Baráth* bíró elnöklésével. A vádat dr. *Földvár* Viktor alügyész, képviselte, a vádlottakat dr. *Weber* Salamon és *Weigand* József ügyvédek védtek. *Neszmélyi* Artur képviselőben *Polonyi* Géza helyettese, dr. *Székely* jelent meg. *Zelenka* János ellenőr tagadta, hogy résztvett személyi bántalmazásban és *Csanádyra* tölta a dolgot, bár *Boeckberg* főügyelő az ellenkezőjét vallotta. Főolvaszták azután az elhunyt *Neszmélyi* vallomását, majd a tanúk kerültek sorra, akik terhelőleg vallottak a vádlottakra. *Zelenka* János elsőrendű vádlott ellen az ügyész elejtette a vádat, mire a törvényszék az eljárás megszüntette. *Csanády* Mihály másodrendű vádlott ellen az ügyész föntartotta a vádat, a törvényszék azonban fölmentő ítéletet hozott. Az ügyész föllebegett.

§§ Szabadulás egy év után. Örökös volt a vizsgálódás *Babitz* György gyetvaszilánki földműves és testvérei között. Valami földeladás miatt pöröködtek s a pör miatt *Babitz* György különösen *Pál* nevű bátyjának feleségére neheztelt. Egy házban laktak ugyan, de sohasem beszéltek egymással. A múlt év egyik nyári éjszakáján *Babitz* Pálné segítségért kezdett kiabálni; egy szobában aludt vele tizenhétéves leánya, *Mária*, aki a holdvilágos éjszakán látta, hogy nagybátyja *Babitz* György fejével veri édesanyját, a ki csakhamar kiszenvedett. A gyilkos erre a leány és kis testvéréje felé is sujtott s mindkettőjüket megsebesítette, majd elmenekült. *Babitz* Györgyöt másnap elfogták s tenyere ekkor is véres volt, ingén pedig apró vérfoltokat találtak. Előbb azzal védekezett, hogy a kezén levő sebhelytől származik, majd hogy *Kipek* György istállójában odaért egy véres lóhoz, mert ő ott aludt. Ezt a valamennyit megerősítették *Kipek* szolgálói is, akikkel együtt aludt az istállóban, sőt az egyik éjjel, mikor fölkel, belé is bollott. A beszercebányai törvényszék szándékos emberölés és annak kísérlete miatt tizenkét évi fegyházra ítélte *Babitz*ot, de a budapesti tábla elegendő bizonyíték hiányában fölmentette a vád alól. A kuria *Pais* Andor elnöklésében ma tárgyalta az ügyet és *Tóth* Gerő bíró előadásában okainál fogva megerősítette a tábla ítéletét. Intézkedett, hogy az immár egy év óta vizsgálati fogságban levő vádlottat rögtön szabadon bocsássák.

Legujabb.

London, július 17.

A Reuter-ügynökség jelenti Tokióból, hogy *Niszii* japán követnek egy küldöttje e hó 12-én Tiencínbe érkezett egy június 29-én keltezett levéllel, amely szerint a kínaiak naponta bombázták a követségeket. Az idegenek lövészei fogytán voltak és el voltak készülve a felkoncoltatásra. A levél szerint a követ még bizott a gyors segítségben. A levél átadója azt jelentette, hogy az összes követek az angol követségen voltak. Attól tartottak, hogy július 1-én tul nem kapnak többé eleséget.

Washington, július 17.

Az itteni kínai követet a londoni kínai követőtől táviratot kapott, melyet *Sheng* vasutigazgató és két alkirály hitelesített, s amely szerint Pekingben a követek és a külföldiek e hó 9-én még életben voltak és a kínai kormány oltalmát élvezték.

London, július 17.

A Reuter-ügynökség jelenti Tiencínből e hó 18-áról: Az összes szövetséges csapatok együttesen megtámadták a kínai várost és a keleten levő kínaiakat nehéz ágyút. Hajnalhasadékor a szövetségesek 42 ágyuja megkezdte a tüzelést a városra, amelyek félelmetes pusztítást okoztak. Óriási épületkomplexumok lobbantak lángra és a városban levő majdnem összes kínai ágyukat elhallgattatták. Ezzel egyidejűleg egy 1500 oroszból álló osztály kisebb német és japán csapatoktól támogatva, megtámadta az ellenség 8 ágyuját, amelyeket a vasuti vonal kiindulási pontjának voltak felállítva. Az ágyukat elvették és elfoglalták az erődítményt, amelyet az ellenség öt ágyúval szerelt föl. A raktárt a franciák a levegőbe röpítették. Ugyanekek a brit, amerikai, japán és osztrák-magyar csapatok, akikhez még a többi franciák is csatlakoztak, előnyomultak és újból megtámadták a nyugati arzenált, amelyet a kínaiak multkori vereségük után ismét elfoglaltak. Három órai harc után, amely minden eddiginél elkeseredettebb volt, a japán, brit, és francia tábori tüzérségnek és a brit gépgyűknek szakadatlan tüzelése következtében sikerült elűzni az ellenséget, amely puskatüzét eddig halálos biztossággal folytatta. Miután az arzenált kiürítették, az amerikaiak, franciák, japánok és a walesi

lövészek a kínai város ellen fordultak, míg a többi angolok tartalékban maradtak. Az volt a szándékuk, hogy a várost, ha csak lehetséges, az összes csapatok koncentrált támadásával elfoglalják. A japáni gyalogság és egy lovas tüzérzászad, amelyet amerikai és francia gyalogság, valamint az időközben segítségül érkezett brit tartalék támogatott, a városi sáncokig érkezett. Miután lehetetlen volt, azonnal benyomulni a városba, a csapatok most a város előtt táboroztak. Azt hiszik, hogy holnap megkísérik a város elfoglalását. A szövetségesek vesztesége igen nagy. Különösen nagy a franciák, amerikaiak és japánok vesztesége. Részletes tudósítás holnap megy. A mai bombázás a kínai városban több robbanást idézett elő. Az ellenségnek ez idő szerint nyilván nincs füsttlen puskapora, mert rendes puskaporról ló.

Washington, július 17.

A santungi amerikai konzul jelenti, hogy *Li-Hung-Csang* ma elutazott Kantonból, előtte való éjjel dekrétumot kapott, amely Csili alkirályává nevezte ki és utasította, hogy azonnal odautazzék. Kantonban — mondja ugyanez a távirat — attól tartanak, hogy *Li-Hung-Csang* távolléte rendzavarásokra ad majd alkalmat. Kantonba francia ágyúszázadok érkeztek.

Hongkong, július 17.

Li-Hung-Csang megérkezését holnapra várják. Tegnap az összes kantoni konzulok meglátogatták *Li-Hung-Csang*ot, de nem sikerült őt lebeszélniük arról, hogy Pekingbe utazzék. A kínaiak azt mondják, hogy *Li-Hung-Csang* magával vitte alkirályi pecsétjét, hogy megakadályozza, hogy távollétében proklamációt bocsássanak ki. *Liui*, a fekete zászlósok vezére, azt a paranosot kapta, hogy embereivel szárazföldi uton Pekingbe vonuljon. (Reuter.)

Nyiltér.

Testgyógyászati múltézet.

Tám-és járógépek, Helsing-rendszerű műmellfűzők, műkezek-műlábak stb. háskötők elhízás és vándorvese ellen, görseharisnyak, kezesség mellett készített *K. KELETI J.* orvos, sebész műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Állandó nagy raktár irrigátorokban és bidékben. Képs. árjegyzék nyílen.

(Az e rovat alatt közlöttékek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bukarest, június 17. *Vernesco* György volt miniszter, az ország legnagyobb földesurainak egyike, tegnap meghalt.

Drezda, július 17. A király állapota annyira kielégítő, hogy a királyi pár ma átköltözködtetik a pillniti kastélyba.

Berlin, július 17. Mint a *Reichsanzeiger* közli, gróf *Ballestrem* nyugalmazott őrnagyot, a birodalmi gyűlés elnökét valóságos titkos tanácsosi jelleggel és excellenciás címmel tüntették ki.

Konstantinápoly, július 17. Ábból az alkalomól, hogy tegnap volt 200 éve az első konstantinápolyi orosz nagykövetség szervezésének, *Miklós* cár a *Nevszkij* Sándor-rend nagykeresztjét adományozta a nagyvezérnek és a külügyminiszternek.

A perzsa sah Péterváron.

Pétervár, július 17. A perzsa sah ma ideérkezett. A *Journal de St.-Petersbourg* a sah megérkezéséről ezt írja: A sah ünnepies fogadtatásra talált. Trónralépése óta először utazik Európába és a szuverénneknl és államfőnl való látogatásait az orosz udvaron kezdi. Az orosz főváros lakossága őszinte örömmel fogja fogadni a felséges vendéget és fennkölt uralkodónk szerencsésének fogja tekinteni, hogy a sahot, akinek uralkodása alatt az Oroszország és Perzsa között való régi barátságos viszony fenntartott, melegg fogadtatásban részesítse. — Más lapok is meleghangú cikkeiben üdvözik a vendéget.

Pétervár, július 17. A perzsa sah ma délután érkezett ide. A pályaváron *Miklós* cár, a cári család tagjai és a több udvari és katonai méltóságok fogadták. A sah a cárral a lakosság lokecs tüntetés mellett a pazarul díszített *Nevszkij-Prospekton* át nyitott kocsiban a téli palotába hajtott. A *Nevszkij* Prospektben perzsa zászlókkal és címekkel díszített diadalokapu állott. Az uton katonaság állott sorfalat. A téli palotában a cárné üdvözölte a vendéget.

A békekonferencia határozatal.

Hága, július 17. A kormány hivatalos értesítést kapott arról, hogy az angol királynő jóváhagyta a válasszolt bíróságokra vonatkozólag a hágai békekonferencián kötött egyezményt.

A délafrikai háború.

Pretória, július 17. Lord *Roberts* tegnap egy csapatot küldött ki, hogy a boerokat elűze a város-tól északra és északnyugatra emelkedő kopjékról. A boerok azonban elhagyták hadállásaikat, a nélkül, hogy csak egy lövest is tetek volna.

London, július 17. A Reuter-ügynökség jelenti *Pretóriából*: A hatóságok 580 csavargó és rossz hírű külföldit tartóztattak le, akik a háború alatt *Johannesburgból* idejöttek, hogy zavart támaszszanak és a boer kommandóhoz csatlakozzanak.

A romániai kormányválság.

Bukarest, július 17. Az *Agence Romaine* jelentése szerint *Cantacuzene* miniszterelnök most, hogy a konzervatív és az alkotmányos párt között a fuzióra nézve megegyezés jött létre, a pelesai kastélyban tartott minisztertanácsban átadta lemondását a királynak és az alkotmányos párt vezérét *Carpot* ajánlotta az új konzervatív koncentrációs kabinet fejéül. A király elfogadta *Cantacuzene* lemondását.

Közgazdasági táviratok.

Liverpool, július 17. (*Gabonapiac.*) Kaliforniai buza 1—1½ p.-vel olcsóbb. Amerikai ½—1½ p.-vel olcsóbb. Amerikai liszt 9 p.-vel olcsóbb. Dunavideki tengeri ½—1 p.-vel olcsóbb. Az idő részben boros.

Bécs, július 16. (*A Budapesti Napló* telefonjelentése.) Az észak-amerikai piacon a tegnapi eső után különösen tengeriben baisse állott be s ez okozta, hogy buza is gyöngült. Londonból bányadt jelentések érkeztek, az itteni piac azonban meglehetősen szilárd volt. Másrészt a jelentékekben vásárlási kedv következtében buza és tengeri irányzata bányadtabb lett s árfolyamaik három fillérrel estek. Rozs, zab és repce tegnap esti magasságban maradtak. Eladatott: buza őszre 7.74—7.75—7.73, rozs őszre 7.04—7.03, zab őszre 5.51—5.52 koronán. Jegyeztettek: tengeri július—augusztusra 6.—6.02, szeptember—októberre 6.—6.08, repce augusztus—szeptemberre 13.70—13.80 koronán. Felmondottak 2000 métermázsza tengerit. A készáruk piacán a fogyasztás szigorú tartózkodása következtében jelentékelten volt az üzlet, s jöllehet az árak tegnap óta nem változtak, az irányat lanyha volt. Tengeri július—augusztusra 6.02—6.04, szeptember—októberre 6.08—6.10 korona.

New York, július 17. (*Terményfőzede.*) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 9.10/10. (9.10/10.) Aug-ra 9.04 (9.09). Októberre 8.24. (8.28). New-Orleansban helyben 10.1/2 (10.1/2). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 7.85. (7.85). Stand white Philadelphában 7.80. (7.80). Refined in Cases 9.15. (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — *Zsir*: Western steam 7.—(7.17.). Robe és Brothers 7.25. (7.35). — *Tengeri* irányzata állandó. Júliusra 45.1/4. (46.1/8). Szeptemberre 44.7/8 (46.1/4). Okt.-re —. (48.—). — *Buz* irányzata szilárd. Páros őszli helyben 84.1/2 (83.7/8). Júliusra 82.1/2. (82.3/8). Szeptemberre 81.1/2. (81.1/2). Okt.-re 82.—. (82.—). Decemberre 82.1/2. (82.3/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2.1/4 (2.1/4). — *Káv*: fair Rio 7. sz. 9.1/8. (9.1/8). Aug-ra 8.—. (8.05). Októberre 8.25. (8.35). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.80. (2.80). — *Cukor*: 4.1/2. (4.1/2). — *On*: 33.15 (33.10). — *Réz*: 16.25. (16.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 17. (*Terményfőzede.*) (Zárlat.)

Buza irányzata szilárd. — Júliusra 76.—. (76.—). Aug-ra 76.3/4. (76.1/4). — *Tengeri* irányzata állandó. Aug-ra 39.3/4. (44.3/8). — *Zsir*: Júliusra 6.95. (6.72). Szept.-re 6.95. (6.80). — *Szalonna* short clear 7.25. (7.45). — *Sertésus*: Februárra —. (—.) júliusra 12.55 (12.05). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Szerda, július 18. — Római katolikus: Kamilh hv. — Protestáns: Frigyes. — Görög-orosz: (július 5.) Márta őzv. — Zsidó: Thamus 21. — Nap két 4 óra 6 percek. — Nyugszik 7 óra 33 percek. — A hold két 10 óra 23 percek este. — Nyugszik 11 óra 29 percek délelőtt.

A horvát miniszter fogad d. u. 4—5 óráig.
Nemzeti múzeum: Képtár és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. Többi tárai 1. koroná belépti-díj mellett megtekinthető.
Iparművészeti múzeum nyitva d. e. 9—1-ig.
Kereskedelmi múzeum a városligeti iparcserkban nyitva d. e. 9 óratól d. u. 6-ig.
Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.
Földtani múzeum (Steffán-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépti-díj 1 korona.
Nyilvános könyvtárak zárva vannak.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcserkban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 2 óratól 4 óráig. A külföldi (kirendelések központi üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

KÜLÖNFÉLEK.

Alacsony kis kunyhó...

Alacsony kis kunyhó
Az én rózsám háza;
Ott van az én árva szívem
Üdve-boldogsága.

Minden áldott este
Arra járok én el,
Arra száll a sóhajom is
A zokogó szőllel.

Alacsony kis kunyhó
Az én rózsám háza:
Mégis — mintha ez a világ
Oda volna zárva!

Horváth Elemér.

† **Lombroso a kínai felfordulásról.** Lombroso, a mindenhez értő olasz tanár a kínai kérdéshez is hozzá szólott és ellene van annak, hogy Olaszország is részi legyen a nagyhatalmak akciójában. Emlékeztet arra, hogy Kína nem barbár, hanem a maga nemében civilizált ország, s hogy sok dologban, így mezőgazdasági intézményekben előbbre van, mint Európa.

— Hadi dicsőség helyett — mondja — csak új kalandoknak megyünk előbe, s a mellett csak hiányainkat és gyöngeségeinket mutatjuk meg. És ugyan micsoda előnyeink volnának abból, ha csak ugyan az ölnökhöz hull Kína egy darabja. Kína negyven napi — jól megértjük — negyven napi tengeri ut távolságára van tőlünk. Egy hadihajónak az oda küldése legalább fél millióba kerül, s ha ezer katonára van rajta, akkor egy egész millióba. Importálásra nem alkalmas hely, mert ott a munkaerőért mesésen keveset fizetnek, úgy hogy a kínai kuli példabeszéddé vált éppen úgy, mint a szegény olasz munkás. Kína olyan ország, amelynek bevétele háromszáz milliót tesz, s ebből kétharmad rész beviteli vámokból kerül össze, olyan ország, ahol fejenként nyolcvan fillér az adó, ország, amelynek nincs ipara s ahol mindent veszíthetünk és semmit sem nyerhetünk. Ennek az országnak a gyarmatosítása a nagy távolság és a mi gyarmatosító szokásaink mellett nem igen képzelhető. Épp úgy, mint Afrikába, katonákat és hivatalnokereget fogunk küldeni és a költségeket, amelyekbe ezek a seregek kerülnek, haszonnak fogjuk nevezni.

† **Doche asszony.** A politikának egymást gyorsan követő eseményei annyira elfoglalták a lelkeket Párisban, hogy Franciaország egyik leghíresebb színésznőjének halálát alig vették észre. Doche asszonyról van szó, aki több mint negyven évig minden este megjelent a színpadon és ragyogó karrierje alatt majdnem kétszáz szerepet kreált, amelyek között az első helyet foglalja el az ifjabb Dumas Kaméliás

hölgye. Doche asszony minden szerepe között legjobban a kaméliás hölgyét szerette és megható kegyelettel őrizte meg minden apró emléket, ami ehhez a szerepéhez fűzte. A Bois de Boulogne mellett lévő lakása valóságos múzeuma volt a XIX. század francia színházi életének. A francia írók és művészek egész utolsó napjáig sürdün látogatták a hajdani színpadi hírességet, aki késo őregségében is megőrizte szellemének és lelkének frissességét. Temetésén megjelentek összes párisi kollégái, az írók — akik között sok akadémikus — a művészek és az újságírók kitűnőséggel.

† **Faure-émléktábla.** Az idő még a fényes neveket is koptatja, homályosítja. A francia köztársaság volt elnökét is ez a sors éri. Felejteti kezdik. Csak néha-néha hallatszik valami Madame Faure-ról és leányáról, akik különben rendkívül visszahúzódva élnek. Néhány nap múlva mégis lesz egy kis ceremónia Felix Faure emlékeztetőre. A Rue St. Denis 66-ik számú házája egy márványtáblát illesztettek, melynek felírása figyelmezteti a feledékeny franciákat, hogy itt született Felix Faure. Ezt az emléktáblát fogják pár nap múlva leleplezni. A felírás különben egész egyszerű:

EBBEN A HÁZBAN
született
1841. január 30-án
FAURE FELIX
a francia köztársaság elnöke.

Alig néhány lap említi meg ezt az eseményt.

† **Kínai ebéd.** A párisi *Matin* a kínai levelezőjétől érdekes levelet közöl. A levél májusban indult el Szí-Miangból és néhány nappal ezelőtt érkezett meg Párisba. A levelező, többek között, azt az ebédet írja le, amelyet a szí-miangi prefektusnál végigevett. Mindenekelőtt megemlíti, hogy kés és villa helyett kis botoskákat tettek az asztalra és egyikkel kellett az öblös levesestálakból kihalászni az ételt, valahányszor a kis, nyél nélkül való kauálhoz hasonló tányér kiürült. A menü következő volt:

Előételek: egész rák, zeller, pisztácia, füstölt sovka, szeletekre vágott hal, káposzta, retek, lóit tyuk-zuza, földi mogyoró.

Azután jöttek a következő sorrendben a különböző ételek, amelyek legnagyobb része huslevesben uszik:

Cápa uszósárnnya levesben, gyöngye bambusz-nád-hajtás levesben, rák, nenúfar (vizi lilium) levesben, kaosa levesben, gomba levesben, metélt tészta, sült hal, vízben főlt rizs, sütemény rizsből, sütemény fehérpápból.

Ital: rizsbor, amelyet mindig melegen szolgálnak fel. A *Matin* levelezője azt állítja, hogy ennek

az íze olyan, mint a burgonyapálinkáé. Különbözik pedig azt mondja, hogy a kínai konyha nem olyan rossz, mint amilyen a híre.

† **Levél 1852-ből.** Családi vagy hatósági levél-tárból olykor-olykor előkerül egy-egy régi irás s a fakult papirosról, az elmosódott sorokból egy kor hangulata árad felénk. Egyszerűbb, bensőségesebb életről regélnék ezek az irások. Ime egy levél a Pannónia című lap hasábjáról. A fiatal Berzeviczy Pál írta, aki Tökölynél Késmárkon mint pohárnok szolgált, a hasonnevű édes atyjának 1852-ben írt, szép zamatos magyar nyelven és engedelmet kér, hogy még egy esztendőig Tököly István szolgálataiban maradhasson. Ezt a levelet a lomnici családi levéltárban csaknem harmadfél évszázadig hiven őrizték. Szól a következőképpen:

Szolgálatomat ajánlom Kegyelmednek, mint kedves Uram Atyámnak. Isten sok jóval áldja meg Kegyelmedet. Revicky urammal ő Kegyelmevel beszélgettem ma a mi állapotainkról. Revicky Uram Kegyelmedhez mostanában nem jöhet, mivel hogy holnap Lengyelországba fog menni István Ur (Tököly) ő Nagysága is Sándorczig fog menni.

Az én állapotomról Kegyelmednek most meg nem írhatok derekasan, mint hogy Keddig halasztottak az Contentálást. Mind azon által Kezzer Uram ő Kegyelme szökött velem és azt akarna az Ur hogy meg egy Esztendeig Pohárnokul szolgáljam ő Nagyságnak, melyhez nekem semmi kedvem nincsen, noha fizetést akar-nak rendelni. Én pedig Kegyelmed híre nélkül semmit sem cselekszem. Kegyelmedtől választ várva én jó tanácsot. Ezek után tartsa és éllessen Isten jó egészségben Kegyelmedet sok Esztendeig.

Költ Kosmark Varából 16 Febr. Ano 1802.

Kegyelmednek mindenkor engedelmes fia, migh él alázatosan szolgál

Berzeviczy Pál s. k.

Cim:

Az Nemzeti és Vitéz Berzeviczy Pál uramnak — Nekem kedves Uramnak

Atyámnak adassék ő Kegyelmeinek ez levelem.

Aforizmak.

— Nietzsche. —

A nagy stílus a nagy szenvedélyek következménye. Nem óhajt tetszeni; elfelejt meggyőzni; parancsol; akar.

Vannak reggeli gondolkodók, délutáni gondolkodók és baglyok. Nem szabad elfelejteni a legelőkelőbbeket: a déli gondolkodókat, — akikben állandóan azszik a nagy térv. És erre ferdén esnek a világosság sugarai...

A jó ember a civilizáció minden fokán a veszélytelen, de egyáltalán hasznos. Valami középkerület, a kifejezés valamely közönséges öntudatnak; akitől nem kell félni, de akit becsülni sem lehet.

REGÉNY.

A radzsa nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(1)

Nicolas Tarvin ott ült a holdfényben a korlát nélkül való hídán, amely az öntöző csatornát Topaz fölött átfogja, és lábát a zavaros víz felett lógatta. Mellette bus szemü barna leány ült némán a holdba meredten. Napbarnított arcáról meglátszott rajta, hogy sem napsugár, sem eső, sem szél nem fog ki rajta, s szeméből az a meggyökeresedett mélabu világolt, amely az olyan szembe szeret befészkelődni, amely magas hegyeket és végtelen lapályokat, gondot és életet látott. Ilyen szemet árnyékolnak be a Nyugat asszonyai, amint napszállatkor kunyhójuk küszöbéről a fű és lomb nélkül való pusztán, vagy a hullámos dombvidéken hazatérő férjüket kémlelik. Ahol az élet nehéz, ott mindig az asszonyra nézve a legnehezebb.

Ketty Sheriff úgy nőtt fel arcaival nyugatnak fordulva; azóta, hogy a maga lábán járt, álmódzó szeme a vadonba mélyedt. A vasutal hatolt be ebbe a vadonba és jutott előre, hanem addig, amíg az iskolába nem vitték, sohasem lakott olyan helyen, ahol vasut haladt el. Övével gyakran elég sokáig élt valamelyik vonalrészen végén, hogy felderengeni lássa a civilizáció első ködös hajnal pirját, amely rendszerint az elektromos világításban volt megtestesülve, hanem az új és új vidékeken, ahová az apja mint vasuti mérnök elju-

tott, még csak ivlámpa sem volt. Hanem csak valami sátor és fabódé, amelyben laktak, s ahol az anyja néha kosztot és kvártélyt is kellett hogy adjon az ura felügyelete alatt lévő munkásoknak. De nem csupán ezek a viszonyok és benyomások tették olyan sajátossá a huszonhárom esztendő leányt, aki Tarvin mellett ült és neki éppen lágyan s szelíden tudtára adta, hogy ámbár őt igen nagyon szívelheti, azonban másrészt egy teljesítendő kötelessége is van.

Ez a kötelesség az ő hite szerint életének arra való szentelése volt, hogy a nő helyzetét Indiában megjavítsa. A második iskolaév vége felé St. Louisban, ahol ő a magányban szerzett laza műveltségét megerősíteni akarta, ez a feladat mint sugallat, mint felsőbb parancs szállotta meg.

Egyik áprilisi délután, amelyet átragyogott, átvitt az a tavasz első lehellete, jutott Ketty az ő „küldetésének” a tudatára. A sarjadzó fű, az első bimbók s az élénk napsugár erősen kísértésbe hozták, hogy ne menjen el egy hindu nőnek Indiáról hirdett előadására, s csak mert a tanítvány elmulasztatlan kötelessége volt, ment el a terembe, hogy meghallgassa Pandita Ramabais előadását testvéreinek az ő születésnapján való szomorú helyzetéről. Szivszaggató volt az a leírás és miután a leányok az idegenszerű hangon kért filléreiket oda adták a nyomor enyhítésére, a természetük szerint mindannyian megindultak és megrázkódattva kivonultak és eleinte csak utógva tárgyalták a hallottakat, amíg valami élénk vihogság föl nem oltotta a varázst és újra föl nem hangzott a rondes tereferálás a szabadban.

Ketty a szent lélektől megszállt ember me-rev, magába mélyedt pillantásával, égő orcájával futott a teremből. Gyorsan a kertbe ment, hogy egymagában lehessen és végig bolyongott a tavaszi virágokkal szegélyezett ösvényeken. Kimond-

hatatlanul emelkedettnek, gazdagnak, biztosnak, boldognak érezte magát; önmagára talált. A virágok tudták, a gyöngye levelű ágak a feje fölött megrattették, a villogó esthajnali ég sejtette, mi megyen végbe benne. Bűszke, jókedvű volt, táncolni szeretett volna és még inkább sírni. A halántéka erősen lüktetett, meleg, fiatal vére pezsgett az ereiben, időnkint megállott és nagy lélekzésekkel szivta a megrázkódott levegőt. Az a pillanat volt ez, amelyben elfejte magát a kötelességével.

Ebből a pillanathól kellett erőt kapni az életének: annak a feladatnak szentelte magát, amely neki ezen a napon kijelöltetett, mint a prófétaéknak az ő feladataik és ennek a feladatnak szentelte ő szívének és szellemének minden erejét. Az Ur anygala parancsot hozott neki és ő gyönyörrel engedelmeskedett.

Két esztendőre volt szüksége, hogy elkészüljön a hivatására, majd visszatért Topazba mint alaposan iskolázott, munkabíró betegápolónő, aki szomjuhozta az ő munkáját Indiában és meg kellett érnie, hogy ez a Tervin feleségül akarja őt venni és le akarja őt láncolni Topazhoz.

— Nevezd akárminek — szólott hozzá Tervin, misalatt ő a holdba meredt — kereszted el kötelességed, beszélhetsz a nő hivatásáról, vagy azt is állíthatod, hogy világosságot kell árasztanod azokra, akik a sötétségben tespednek, miként a magát ránk tukmáló misszionárius is szónokolta ma este a templomban. Egy pillanatig sem kételkedem abban, hogy mindenféle szép szövegekkel tudsz élni, mert Keleten rátanították arra az embert, hogyan kell az egyes dolgokat beburkolni, de ami engem illet, egyszerűen szívtelenségnek mondom azt, amit teszel.

— Ne mondd ezt, Nick! Felsőbb parancs az!

(Folytatása következik.)

Szerényen, szorgalmasan, jóakaróan, mérsékeltén, telve békével és barátsággal: így akarjátok az embert? Így képzeltek a jó embert? De amit így elértek, az a jövő kihalása, a tökéletes szocialista....

A szenvedélyek fölött való uralkodás, nem pedig ezeknek gyengítése vagy kiirtása! Mentől nagyobb az akaratunk uralkodó ereje, annál nagyobb lehet a szenvedélyeink csapongása. A nagy ember a vágyainak határait miatt nagy; csak ő maga elég erős arra, hogy ezekből a vad állatokból szelid háziállatokot formáljon.

KÖZGAZDASÁG.

Ankét a tőzsdén.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 17.

Az idegen buza kérdésében összehírt nagyfotosságú értekezlet ma folytatta és befejezte tanácskozásait. Az ankétén igen figyelemreméltó nyilatkozatok hangzottak el úgy az agráriusok, mint a kereskedők álláspontjának érdekében, talán egyben-másban a szónokok érvei túllépték a higgadt tanácskozás keretét, de mind a mellett ez értekezlet összehívása nem volt felesleges, és biztosra vesszük, hogy meglesz az üdvös hatása. Már a lefolyt tanácskozás is igazolta, hogy a két nemzetgazdasági álláspont közt fennálló ellentét nem áthidalhatatlanok és remélhető, hogy a mostani ankét is hozzá fog járulni ahhoz, hogy a mezőgazdák és kereskedők vállaltva munkálkodjanak az ország közgazdasági felvirágoztatásán. Nagy elismerés illeti mindenesetre Kornfeld Zsigmondot, a tőzsde fáradhatatlan elnökét, hogy az ankét összehívásával módot nyújtott a gazdáknak és kereskedőknek, hogy érintkezessenek egymással és ezzel megmutatta az utat, amely elvezeti őket a kölcsönös megértéshez és megbecsüléshez.

Kornfeld Zsigmond elnök az ülést megnyitván, bejelenté Balla Vilmos tőzsdetág trencseni-templi táviratát. Ebben Balla Sándor Pállal szemben konstatálja, hogy az idegen buza érdekében ő már 1898. év szeptemberén beadványt intézett a tőzsdetanácsbhoz.

Sándor Pál megjegyzi, hogy nem tudta, hogy 1898-ban a tőzsdetanácsbhoz ilyen beadvány érkezett. De mikor ezt a dolgot felemlítette, akkor csak azt akarta konstatálni, hogy ez kereskedői körökből indult ki. Az apaságról a legnagyobb örömmel lemond, csak a dakaságra tart igényt. (Derűtséggel)

A mai tanácskozás első szónoka Enyedi Simon, a Strasser és Könyv cég képviselője volt. Szólt is a mellett van, hogy a mezőgazdaság érdekeit mindenkor határolni kell magától, még pedig nemcsak azért, mivel a gazdák boldogulása nélkül a kereskedők sem számíthatnak anyagi haladásra, hanem szem

előtt kell tartani azt, hogy a mezőgazdaság Magyarország nemzeti vagyonának tapozemenebb faktora. Határozottan azt állíthatja tapasztalatai alapján, hogy a szerb buzának a határidőpiacon való szállítása a belső buza értékét még nem volt képes befolyásolni. Szólt azon a nézetén van, hogy maradjon minden a régión, mert ha változtatunk a fennálló renden, arra számíthatunk, hogy Szerbia represszáikkal feleljen, ami által Magyarország számos exportára kárt szenvedhetne.

Kornfeld Frigyes: Az usanceokból a külföldi buzákat kizárni felesleges, mert annak beüzönését usance-okkal megakadályozni úgy sem lehetséges. Azt ajánlja, hogy a tőzsdetanács úgy változtassa meg az usance-okat, hogy minden buza átadható legyen usancera több vagy kevesebb érték kiegyenlítése mellett. Neugebauerrel polemizálva azt mondja, hogy nem lehet őszinte az a véleménye, hogy nem baj, ha Budapest lokális piacó alakul át.

Kornfeld Zsigmond elnök kéri az értekezlet tagjait, tartózkodjanak mindenféle személyes megjegyzéstől.

Nagy Ignác a határidőzletre szükségesnek tartja a statusquo fenntartását, e nélkül veszélyeztetve látja azt az internacionális posíciót, amelyet gabonapiacunk kivívott. A malmok indítványát azért nem tartja elfogadhatónak, mert megzavarná a határidőzlet egyöntetűségét.

Simon Miksa: Mi kereskedők, a magunk és a közjő érdekében a szabad kereskedelem hívei vagyunk és így semmiféle megszorításnak barátai nem lehetünk. Most azonban némileg más a helyzet, mert a multhoz képest változtak a viszonyok. Még sem javasolhat radikális reformot, hanem a következő indítványt terjeszti elő:

Ha a bécsi tőzsdét hasonló akcióra tudjuk bírni, amiből a kereskedelmi kormány támogatása szükséges, úgy mondjuk ki, hogy más kikötés híján szokványbuza alatt csakis belső buzákat értünk. A szokványbuzára való szállításból azonban idegen buza ne zárassék ki teljesen. Alakuljon a tőzsdetanács egy tagjának elnöke mellett bizottság, mely minden esztendő szeptemberének 15–30-ika között az addig feltétlenül már ismert idegen buza minőségét megvizsgálva, ezeknek szokványbuza értékét viszonyítva a belső buzához, állapítsa meg. Ezen bizottságba behívandó lenne a malomipar, a kereskedelem, nemkülönben a mezőgazdaság is.

Amennyiben ezt az indítványt a tőzsdetanács nem találja elfogadhatónak, úgy ajánlja, hogy tésésék tanulmányi tárgyává a kétféle, belső és külföldi buzajegyzés. Ilyen megoldással nem kerülünk ellentétbe a szomszédos államokkal. A következő két esztendő szolgáljon azután tapasztalatok beszerzésére, amelyeket a kereskedelmi szerződések megújításánál felhasználhatunk.

Aldor Frigyes rövid indoklás kíséretében kijelenti, hogy a határidőzlet módosítását helyteleníti és a malmoknak ebben az irányban tett indítványát sem fogadja el.

Bacher Emil: Baross Károlyval polemizál. Veszélyes irányunk tartana, amikor a Közelken arra biztatják a gazdákat, hogy ne adják el a buzákat, mert fel fog menni az ára 12 forintra. Ez nagyobb bűn, mint az, a amelylyel Baross a malmokat vádolja. Köszönettel veszi Forsternek azt a kijelentését, hogy buza az őrlési forgalom hasznos voltáról meggyőződünk, akkor azt be is fogják ismerni; csak azt sajnálja, hogy hazánk élő testén kell kísérleteznünk oly dologban, amelyet művelt országban elméletileg is

lehetett volna tisztázni. (Helyeslés.) Majd védi a malmokat az agrárius állásponttal szemben.

Leyenek — ugymond — a gazdák meggyőződve, hogy a malmok, amint kivihették, ki is vitték volna azt az idegen gabonát és ezek alapján gyártott lisztet s amikor nem vitték ki, azt tisztán csak azért tették, mert a külföldön alacsonyabb volt az ár, mint nálunk. A malmok különben legjobban örültek a prolongáció korszak megszűnésének. Az usanceok esetleges módosításának kérdésére áttérve megjegyzi, hogy az az ellenmondás, amelyet Szilasy Zoltán a malmok indítványában látott, csak látszólagos. Mult beszédében rámutatott már arra, hogy ő az usance-árt csak értékmérőnek tekinti, amelyhez a minőségi értékötlet járul.

A külföldi buza szállíthatására nézve fenntartja multkori álláspontját és azt javasolja, hogy a származás meghatározásait tartalmazó típusok alapján álló határidőzletet honosítsassék meg nálunk. Utal Mineapoliserre, ahol kilenc típus szerint veszik a buzákat. A malomipar szükségleteit Budapesten is első sorban kell figyelembe venni.

Baross Károly: Az őrlési engedéllyel fegyverül használják fel a kereskedők azt, hogy annak megszüntése óta leestek az árak. A gazdák ezt tudták előre. Ne higgye Baecher ur, hogy ő ellensége a malmoknak, de el kell mondania, hogy mikor a malmok érezték, hogy az őrlési engedélyt megszüntetik, behoztak hamarjában egy millió métermázs gabonát. (Közbekiáltás: Hísz az egész szerb buza felesleg 800.000 métermázs!) Ez az idegen buza itt hevert elváromlatlanul a szabad raktárakban, amelyek szintén nem alapulnak törvényen. Ez a devalvaciónak az oka. Magyarországól firszirozott kivitel van, s amíg ez így marad, addig rossz helyzetben leszünk. Földrajzi fekvésünk nem olyan, hogy mi világpiacon alkossunk. Nekünk kivitelre szükségünk nincsen, mert csak annyit termelünk, amennyit a monarchia elfogyaszat. Ezek tények, tessék megafolnálni! (Felkiáltás: Leszünk bátrak!) Az idén sem fog annyit teremni, hogy exportra legyen szükségünk. Belemenne inkább a malmok kisajátításába, semhogy egy eriszalot ipar fenntartassék. De a malmok kiviteléért idebenn megdrágítani a kenyérlisztet, nem tartja méltónak. Ezért hangsúlyozza ismételten a szerb buza kiküszöbölését.

Klein Gyula: Az előtte szólóval polemizálva, rámutat arra, hogy Baross és Szilassy állításai az őrlési forgalomról egymás mellett meg nem állhatnak. Reméli tehát, hogy Szilassynak és veie az O. M. G. E. utja elválik Barossétól s ezzel ikozódik a valószínűség az őrlési forgalom visszaállítása iránt.

Baross Károly és Klein Gyula újabb szóváltása és Neugebauer Sándor és Herzfeld Frigyes személyes megjegyzései után Sándor Imre ismétli, hogy szombaton elfogalt álláspontját fenntartja. Kijelenti Baross megjegyzésével szemben, hogy ő nem akarja a gazdákat határidőzletek kötésére biztatni, hanem csak felemlítette azt a módot, amelyhez nagyon sok okos gazda nyul.

Sándor Pál szombati beszéde után azt hitte, hogy bombákkal fognak rá löni és bebizonyítják, hogy érvelései minden tekintetben helytelenek. Ez azonban nem történt meg. Ismétli azon adatokat, amelyeket a júniusi buzaárakra nézve felhozott s konstatálja, hogy nem cafolták meg azt a tényt, hogy két hónapra át az ősi buza a „magvas” papirus buza ára 50 krral drágább volt és ma is drágább, mint a magyar buzáé. Ha ezt Baross meg nem cafolja, akkor ő kimondhatja az egész világ előtt, hogy a magyar prima buza alacsonyabban jegyzett, mint a papirus buza. (Baross Károly: Ezt elisme-

A T Ő Z

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(50)

— Hajh, én vagyok az, aki téged megalkott, én vagyok a te megteremtő! — kiáltott fel Stelio ennek a látomásnak hatása alatt. Szinte azt hitte, hogy az ő hősnője maga jelent meg neki e szoba küszöbén, amelyet az Atridák kínesei töltönek meg. Állj egy percre! Ne mozdítsd meg a szempilládat sem! Mozdulatlan legyen a szemed, mint a kőszem! Világtalan vagy. És látod mindazt, amit a többiek nem látnak. És senki sem rejtegethet előled semmit. És itt, ebben a szobában történt, hogy a férfi, akit szeretsz, bevallotta szerelmét egy másik nőnek, aki ma is remeg ettől a kinyilatkoztatástól. És itt vannak ők is. Kezeik csak az imént szorították meg egymást, hevük itt van a légben. És a szoba tele van halottas kincsekkel, és két asztalon hevernek azok a drágaságok, amelyek Agamemnon és Kasszandra holttestét díszítették. Amott az ékességekkal megtöltött szekrények, emitt a hamuval teljes urnák. S nyitva áll az erkély s látni Argosz sikságát és a távoli hegyeket. Esthajnal van s e rettenetes arany mind villog a homályban. Erted? Te ott állasz, ama küszöbön, a dajkád vezetett oda. Világtalan vagy és semmi sem ösmeretlen előtted. Állj meg egy pillanatra!

Az invenció hirtelen lázában beszélt.

A jelenet eleje tűnt és ismét eltűnt a költőszet forgatagában.

— Mit fogsz cselekedni? Mit fogsz mondani? A színésznőt hideg borzongás futotta át.

Világtalan lett és sejtelmesen látott. A tragédia lehelle feléje suhant és megült a feje fölött.

— Mit fogsz mondani? Te hívni fogod őket, nevükön szólított mindkettőjüket. Abban a csendben, ott a királyi kincsek mellett.

A színésznő hallotta a fülében az ereiben lüktető vör ritmusát. Az ő hangjának tehát át kellett röpülnie az elmúlt évezredek, az idők messziségeit. Fel kellett idéznie az emberek és hősök ősi fájdalmát.

— Te kézen fogod őket. S érezni fogod, hogy ez a két élet minden erejéből egymás felé rohan, s egymásra szegzi tekintetét a te bánaton át, mint valamely kristályon által, amelyet el akarnak törni.

Az asszony szemeiben a halhatatlan szobrok világtalansága ült. Látta magában, mint mintázódik szoborrá a csendben. És hallotta a néma tömeg zsongását, amelynek elevenébe nyilallott ez a finom alakítás.

— És azután? És azután?

A költő Foscarinához lépett, mintha ki akarna belőle csikarni új szépségeket.

— Néked elő kell hívnod Kasszandráat az ő álmából, az ő hamvainak a te kezeid közt föl kell éledniök, öneki jelen kell lennie a te képzeletében. Akarod-e? Erts meg! Kell, hogy a te élő lelked kapcsolatba lépjen amaz ősi lélekkel, egygyé legyen vele, egy sors utján járjon, hogy így elpusztuljon az idő nagy tévedése és világosan meglássék az élet egysége, amire művészetem minden erejével törekszik. Kasszandra benned lakozik s te ő benne. Nem szereted-e te is Priamosz lányát? Ki felejté el valaha — aki csak egyszer is hallotta hangodat — ama prófétikus szenvedély első kiáltását: „Óh Föld! Óh Apolló! Óh, annyi szenvedélyes sikoltás közepette volt mégis egy néhány finom, édes és szomorú sóhaj is. Emlékszel-e, amikor a Vének gyülekezete az isten szerelméről kérdezősködött nálad? Emlékszel még rá?

A tragika remegett, mintha újra az isten ihlete szállt volna belé. Lángban égő, formálható anyaggá lett, engedelmessékedett a költő parancsának.

— Nem emlékszel rája?

— Óh Párisz szomorú násza! Óh ti, Szka-mandrosz ősi vité! Egykor, egykor, a ti partjaitok mentén, belőletek táplálkoztok ifjuságom...

— Óh te isteni asszony, hangod megzokogtatja Aiszkhiosz szavait. Tedt elmondhatod: „Kasszandra voltam”. Ó róla beszélni emlékeztedbe fog jutni előbbi életed... Te megkapod az ő arany-álarát.

Megrádat az asszony kezét és erősen megszorította. De Foscarina nem érezte a fájdalmat. Ugyanaz a villamos láz szaladt át esudálatos idegeiken.

— Te ott állasz a rabszolgai hercegasszony kincseinél. Melletted ez az álaré... Mit fogsz mondani?

Ugy hatott, mintha e szünetben villámot vártak volna, amely világot adjon. A színésznő szemei mozdulatlanokká lettek: a világtalanság szállott rájuk. Egész arca márványszerűvé vált. A költő ösztönszerűen szabadon boesátotta kezét. S a kéz odanyúlt a sírból kivett arany felé. Nagyszerűen plasztikus hangon szólt az asszony:

— Minő nagy ennek az álaréknak a szája!

A költő összerezgett:

— Tehát mégis látod?

Az asszony szeme meg sem rezdült, mozdulatlan maradt, mint annak a születendő tragédiának világtalan hősnője.

— En is látom. Nagy, nagy. Mint kiáltott, mint rimázkodott szíjüket nélkül! Képzeld el magadnak azokat az ajkat, amikor hallgatnak.

(Folytatása következik.)

rem!) Akkor legyen szives az is elismerni, hogy a papiros buza nem devalválta a magyar búzát. Vázolja annak az időnek képét, amelyről a gazdák álmodoznak, amikor ki lesz tiltva a budapesti piacról a szerb buza. Csak hogy szem elől tévesztik, hogy közös vámterületen vagyunk Ausztriával. Ott tehát találkozik a mi buzakivitelünk a szerb buzakivittel. Avagy talán azt akarják mondani a gazdák, hogy a közös vámterület nem ér semmit? Hiszen éppen a gazdák akarják a közös vámterületet, míg a kereskedők igen szívesen látnak az önálló magyar vámterületet.

Szilasy Zoltán: Igenis, bizonyos feltételek mellett akarjuk.

Sándor Pál: Ha az agráriusok keresztülvitték majd Ausztriában, hogy oda ne legyen szállítható a szerb buza, akkor jöjjenek ide azzal, hogy Bécs hazafiassabb, mint Magyarország. (Éljenzés.) Megjósolja az agráriusoknak, hogy az őrlési forgalom visszahelyezeséről annak idején évkönyvekben a következőképpen fogják megemlékezni: Az őrlési forgalom Magyarország gabonárainak a világcipacoktól való emancipálását engedte meg. (Éljenzés.)

Még Szilasy, Bachér Emil, Herzfeld Frigyes és Enyedi Simon szóltak föl, mire Kornfeld Zsigmond elnök jelenti, hogy irásbeli vélemény is érkezett be, t. i. Ulmann Emilé, aki a budapesti kereskedelmi és iparkamara nevében azt inditványozza: mondassék ki, hogy minden oly intézkedés, mely a budapesti piac nemzetközi jellegét csökkentené, mellőzendő; mind a mellett javasolja a nemzetközi és magyar buza külön jegyzését.

Kornfeld Zsigmond elnök ezután köszönetet mond az értekezlet tagjainak kiartásukért egy a tőzsdés tanácsnak, mint a maga nevében. A vita néha talán megaladta a napirend keretét, de ő szándékosan nem gátolta ezt, mert kereste az alkalmat, hogy egyszer végre a kereskedők és mezőgazdák érintkezessenek, (Éljen az elnök!) s így talán egy jobb jövő alapját lehessen megeremélni. Nem is kell hangsúlyozni, hogy a tőzsdés tanács jól tudja, hogy nem képviseli egyoldalul a kereskedők és a malmok érdekeit, hanem át van hatva attól a hitvatástól, hogy neki az összes közgazdasági érdekeket egyenlően kell ápolnia. Örömmel konstataálja, hogy bármilyen élesek voltak is az egyes szónokok érvei, mégis azt hiszi, hogy az egész vitán meglátszik az a törekvés minden oldalról, hogy bebizonyítsák azt, hogy valamennyiünknek célja, hogy szolgáljuk ezt az országot, melynek gazdasági felvirágztatásával elválaszthatatlanul egybe vagyunk forrva. (Helyeslés.) A kis kezdetekből olykor nagy fordulatok fejlődnek. Reméli, hogy ez az anket, amely az első alkalom volt arra, hogy a mezőgazdaság és kereskedelem képviselői érintkezessenek, kiindulópontja lesz annak, hogy ilyen érintkezés a jövőben is lehető legyen.

A tőzsdés tanács nevében kijelenti, hogy a tanácsnak az lesz a törekvése, hogy megtalálja azt a kapcsolatot, mely összeköti azon tényezőket, amelyek hivatali vannak az ország anyagi boldogulásán karöltve közreműködni. (Éljenzés.)

Schlesinger Izidor köszönetet mond az elnöknek az anket nevében.

Herzfeld Frigyes a mezőgazdaság képviselőinek mond köszönetet.

Ez értekezlet erre az elnök lelkes életétésével véget ért.

Ipar és kereskedelem.

Oszták-Magyar Bank. Bécsből jelentik, hogy a legközelebbi tőtanács-ülés július 26-ikán lesz. A tőtanács-ülésen Winterstein alkormányzó fog elnökölni. Ezen az ülésen előreláthatólag nem fogják lezállítani a kamatlábat. — A jegybanc állása július 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom 1.343.171.000 kor. (—16.031.000 kor.), érc-értékű készlet 1.186.155.000 korona (+ 3.182.000 korona), váltótárca: 326.765.000 korona (—19.440.000 kor.) lombard-üzlet: 55.571.000 korona (+ 063.000 korona), adómentes bankjegytartalék: 193.006.000 korona (—13.835.000 korona).

A magyar kir. állami vasgárak felügyelőbizottságában megüresedett rendes tagsági helyre a pénzügyminiszter dr. Stetin József miniszteri tanácsost, a magy. kir. államvasutak általános igazgatási főosztályának igazgatóját nevezte ki.

Az őszi gabonaforgalom. Az ez ideig gabonatermés mérve és a kivitel alakulása nézve, nemkülönben a gabonaszállítás akadálytalan lebonyolítása céljából szükséges intézkedések megbeszélése tárgyában évente összehívott értekezlet f. hó 19-én d. e. 10 órakor fog a magyar kir. államvasutak igazgatására épületének tanácskozási nagyteremében megtartatni.

A Nemzeti Baleset-Biztosító Részvénytársaság júniusban 1090 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálraestére 5.710.500 korona, rokkantsági esetére 10.313.750 korona és melékony keresetképtelenség esetén 6019 korona napi kártalanítási bizonysított összegről szólnak. Ugyanebben az időszakban 776 baleset és pedig 3 haláleset, 27 rokkantsági eset és 746 melékony keresetképtelenséget jelentettek be a társaságnál.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 40 korona pénzben, 40-50 korona áruban. Bécsben a kontingentált készára 44-40 korona pénzben, 45.— korona áruban.

Borjувásár. 1900. évi július hó 17-ikén. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1148 db, leölt borju — db. bécsi élő borju — db. — db. horvát, nő-

vendék marha 4 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos tételéből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 48—66 f.-ig, I. r. 67—78 f.-ig, kivétel 88— f. 1 kilónként, leölt borju f.-ig, II. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig. Nővendék marha 48—58 f.-ig 1 kilónként, I. r. — f.-ig, Bárány élő —, —, —, k., leölt bárány — k., kivétel ar — k.-ig páronként. Kecské — k-től — k.-ig. A vásár lanyha volt.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1439 db juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű nyirott ürü 46 f.-től 49 f.-ig, kivétel 51 f. kgknt, vagy 38 k.-től 48 k.-ig páronként, középminőségű ürü (nyirott) 42 f.-től 44 f.-ig, kivétel 50 f., kgknt, vagy 32 k.-től 36 k.-ig páronként, angol keresztetés (középminőségű) gyapjas — f.-től — f.-ig, kivétel 50 f. kgknt, vagy — k.-től — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillér, páronként — korona, kivétel 50 — korona, rackajuhok 38—42 fillér, páronként 28—34 korona, szerbiai juhok páronként 26—34 korona, romániai juhok — koronáig, kiverési juhok 38—40 koronáig, páronként 24—28 korona, kecsék — korona páronként. A nagybő felhajtás következtében az árak kilogrammonként 2—3 fillérral csökkentek.

Bécsi sertésvásár. A st.-mári központi vásárocsarnokban tegnap megtartott sertésvásáron bejelentettek: 9243 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3193 darab fiatal sertést, 5320 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 8513 darabot. Jegyzések: kgknt élő sulyban (a fogvasztási adót nem számítva) első rendű sertés 84—90 fillér, kivétel 91 fillér, középminőségű sertés 80—86 — fillér, könnyű sertés 72—78 fillér, fiatal sertés 68—86 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, július 17.

A vételkedv ma mérsékelv volt. Lanyha irányzat mellett 16.000 métermázas buza. Az árak 5—10 fillérral csökkentek. Tengeriből 1300 métermázas került a forgalomba 5.80 koronás árfolyammal. Más gabonaműekben csekély volt a forgalom.

Eladatok:

Buza. Tiszavideki: 100 mm. 50-5 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 75-6 k. 7 K. 47 1/2 f., 1400 mm. 75-5 k. 7 K. 05 f. sárga.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 78 k. 7 K. 20 f., 250 mm. 77-5 k. 7 K. 35 f., 200 mm. 76-5 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 10 f.

Kalocsai: 2500 mm. 74-5 k. 7 K. 10 f. Erdélyi: 150 mm. 80 k. 7 K. 40 f.

Bácskai: 150 mm. 72-5 k. 6 K. 90 f., 1800 mm. 72-2 k. 6 K. 90 f.

Szt.-Tamási: 2400 mm. 73-2 k. 7 K. 07 1/2 f. Monostori: 310 mm. 77-5 k. 7 K. 05 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 05 f., 100 mm. 74-5 k. 7 K. 05 f.

Szentesi: 2500 mm. 78-5 k. 7 K. 60 f. Dunavideki: 1200 mm. 74 k. 7 K. — f., 900 mm. 76-2 k. 7 K. — f.

Raktárára: 300 mm. 77 k. 7 K. 05 f. rozsos, 1000 mm. 72-2 k. 7 K. 05 f.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 180 mm. 6 K. 40 f. (három hónapra), Tengeri: 1300 mm. 6 K. 80 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készára hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként:

B u z a	kilós	20 kilogramm ár		30 kilogramm ár	
		K-től	K-ig	K-től	K-ig
tiszavidéki	6	6,05	7,01	7,0	7,11
"	7	7,5	7,33	8,0	7,65
"	7	7,10	7,30	8,1	—
"	7	7,0	7,30	8,1	—
fehértérségyet	6	6,99	7,0	7,28	7,46
"	7	7,0	7,30	8,0	7,30
"	7	7,03	7,30	8,1	—
"	7	6,99	7,30	8,1	—
pestvidéki	6	6,98	6,98	7,1	7,40
"	7	6,98	7,0	7,25	7,44
"	7	6,99	7,30	8,1	—
"	7	6,98	7,30	8,1	—
bánási	6	6,98	7,00	7,0	—
"	7	6,99	7,40	8,0	—
"	7	6,98	7,41	8,1	—
békési	6	6,98	7,30	7,0	—
"	7	6,99	7,40	8,0	—
"	7	6,98	7,40	8,0	—
"	7	6,98	7,40	8,0	—

Egyéb gabonaművek	kilós	20 kilogramm ár		30 kilogramm ár	
		K-től	K-ig	K-től	K-ig
Rozs	uj elsőrendű	70-72	6,4	6,4	—
"	uj másodrendű	—	6,20	6,40	—
Arpa	uj elsőrendű	66-68	5,90	6,30	—
"	uj második	62-64	5,30	5,70	—
"	uj harmadik	64-66	5,30	5,4	—
Zab	uj elsőrendű	—	5,0	5,20	—
Tengeri	uj elsőrendű	38-41	5,00	6,0	—
"	uj második	—	4,80	5,0	—
Repece	uj elsőrendű	—	11,30	12,2	—
"	uj második	—	10,8	11,2	—
Köles	uj elsőrendű	—	5,0	5,30	—

A határidőfizet: folyamán a következő köte-

Szek	Törtétek:	7.45-7.46	7.48-7.49	7.52
Buza októberre		7.45-7.46	7.48-7.49	7.52
Rozs októberre		6.63-6.64	6.66-6.68	6.70
Zab októberre		5.13-0	—	—
Tengeri júliusra		5.80	—	—
Tengeri augusztusra		5.79-5.78	5.77-5.78	—
Tengeri májusra (1901.)		4.65-4.67	4.69-4.71	—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7.48	pénz 7.49	áru
Rozs októberre	6.66	6.67	—
Tengeri júliusra	5.82	5.83	—
Tengeri augusztusra	5.79	5.80	—
Tengeri májusra (1901.)	4.72	4.73	—
Zab októberre	5.16	5.17	—
Repece augusztusra	13.30	13.40	—

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	7.52-7.53
Rozs októberre	6.68-6.69
Zab októberre	5.16-5.17
Tengeri júliusra	5.51-5.52
Repece augusztusra	—

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde üzletelenség tekintetében semmiben sem ütött el az előző napoktól. A kínai határter eseményei sem bírták ma a spekulációt annyira felkeltő feliriasztani s így meglehetősen változatlan árfolyamok és gyér érdeklődés mellett bonyolított le az előzősde árfolyama.

A helyi piac épp úgy, mint a nemzetközi piac teljesen forgalom nélküli volt. A déli tőzsde csekély változást tüntetett fel. A zárlat nyugodt volt.

A helyi piac bággyadt, az előfordult kötések csak redukált árak mellett történtek.

A valutapiac változatlan.

Az előzősde: kedvezlen.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 689.—690.—. Osztrák hitelrészvény 671.10—672.50. Osztrák-Magyar Államvasut 662.50—664.—. Közüti vasut 587.—589.— korona.

A déli tőzsde: változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 692.—693.—. Osztrák hitelrészvény 670.75—672.25. Osztrák-magyar államvasut 663.—665.—. Jelzálogbank 428.—430.—. Leszámitoló bank 459.—. Rimamurányi vasút részvény 508.—510.—. Közüti vasut 586.—588.50 korona.

Porqalomba került: Foncière biztosítótársaságrészvény 180.—. Salgótarjáni közszékhely részvény 625.—. Városi villamosvasut részvény 291.50—296.— korona árfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 668.75. Magyar hitelrészvény 688.—. Leszámitoló bank részvény 458.—. Rimamurányi vasút részvény 551.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 661.—. Közüti vasúplya részvény 588.—. Villamos vasut 294.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:*)

I. Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

	Pénz	Áru	Pénz	Áru
	100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint
Aranyárak	98 50	97.—	—	—
Koronák	97 95	97 35	—	—
Készlet vasut kötvények	97 50	98 50	—	—
Államvasut aranykölcsön	100 10	101 50	—	—
Államvasut értékpapírok	98 50	100 10	—	—
Vasútvállalkozás	76 50	77 50	—	—
Magyar nyaromnykölcsön	168 50	168 50	—	—

b) Osztrák Államadósság.

Egyes papírárak	97 25	97 75	Koronák	97 25	97 75
Egyes papírárak	97.—	97 60	1884-es sorozat	180.—	180.—
Aranyárak	98 20	98 70	K 9/16	13 70	13 70
			1884-es sorozat	184.—	184.—

c) Idegen Államadósság.

Bolgár vasut kötvény	78 50	80 50	Szerb 100 frankos sorozat	78.—	78.—
----------------------	-------	-------	---------------------------	------	------

II. Más kölcsönök.

Bonyhák kölcsön	88 50	89 50	Budapesti fővárosi községi kölcsön	92.—	93.—
Budapesti fővárosi kölcsön	97.—	98.—	Temes-bécsalgyői községi kölcsön	12.—	13.—

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Bélvárosi lakárköt. zálog	98.—	98.—	Jelzálogbank községi kötvény	98.—	98 50
Egyes papírárak	98.—	98.—	Jelzálogbank nyar. kötvény	117 75	118 75
Egyes papírárak	91.—	92.—	Jelzálogbank nyar. kötvény	117.—	117 50
Közbiztosítók zálog	101 50	102 50	Jelzálogbank nyar. kötvény	103.—	104.—
Közbiztosítók zálog	101 50	102 50	Orsz. községi községi kötvény	98 25	98 25
M. ügyvédi társas. községi kötvény	10 50	10 50	Orsz. községi községi kötvény	91.—	92.—
M. ügyvédi társas. községi kötvény	99.—	99 50	Jelzálogbank zálog	98.—	98.—
Földhivatali zálog	99 50	100 50	Községi községi kötvény	91.—	91 50
Földhivatali zálog	11 50	12 50	Községi községi kötvény	91.—	91 50
Földhivatali zálog	81 25	82 25	Osztrák-magyar bank zálog	98 50	99 50
Helyi érdekek vasut kötvény	91 50	92 50	Hazai lak. községi kötvény	92 75	93 75
Helyi érdekek vasut kötvény	91 50	92 50	Hazai lak. zálog	92 75	94 75
Jelzálogbank zálog	101.—	102.—	Községi bank zálog	98 25	98 75
Jelzálogbank zálog	98.—	99.—	Községi bank zálog	12 75	13 75
Jelzálogbank zálog	95 50	96.—	Községi bank (v. 200 K) községi kötvény	102.—	103.—
Jelzálogbank zálog	92 25	93 25	Községi bank (v. 200 K) községi kötvény	98 25	98 25

* Az I—V. alatt jegyzett papírok árfolyama 100 koronánként értendő, a VI—XVI. alatt jegyzettek pedig darabonként koronákban.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Olcson vásárolni
mindent**

**Drágán eladni
mindent**

**Alkalmazást kapni
Munkaerőt találni**

Potom pénzen

Például:

**Ez a hirdetés csak
20 fillérbe kerül:**

**Keresek
őcska konzervtűkröt.
Fejér, József-u. 9.**

Ez 28 fillérbe:

**Olcson
kinálók jól konser-
vált varrógépet.
Zimmermann, Váci-
út 117.**

Ez 32 fillérbe:

**13 olesó
nászéket veszek.
Schwarz, Nádtelap-
tea 12.**

Ez is 32 fillérbe:

**Keresek
hűvös hónapos szo-
bát. Ligeti, Vörös-
vári-út 8.**

Ez 48 fillérbe:

**Elmennék
nyelvének, kitűnően
képesített tanárje-
lélt vagyok, igénye-
im szerények. He-
gyesi, Rakosdok-
tea 1.**

**A szokásos 30 kraj-
cáros bélyegilleté-
ket megfizetni nem
kell. Tehát ezentul
a címmel elhatott
apró hirdetések
is bélyegmentesek.**

Hölgyeim!
Ismeretség hiányában ez
uton óhajtok egy 26 éves
keresztény vallású, 40000
forint tökével rendelkező
fiatalember levelezni egy
17-22 éves keresztény,
jó családból való csinos
leánnyal, házasság cél-
jából. Csak arcképpel el-
látott levelek vétetnek
figyelembe. Jellege „Sirig
hü” poste restante
Tornalva, Gömör megye.
6685

Azon
bájos hölgyet, kit Ós-
Budán e lapra figyel-
meztettem, nagyon kérem,
hogy nyujtsd módot a
megismerkedésre. Levél-
t a kiadóhivatalba kérem
„Fekete lovag” címen.
3029

Hölgyek.
34 éves, művelt, nőien
szakértő üzletember va-
gyok, elfoglaltságom miatt
ismeretesség hiányában ez
uton keresek egy leányt
vagy özvegyt, gyerek
nem akadály, aki néhány
ezer koronával rendelke-
zik és bármilyen körü-
lmeztetésben meg akar
lakozni. Hírei igazságtel-
tek. Mit jelent ez? Csó-
kója az Ön hü mindene.
6667

D. L.
Drága anyalom! Epedve
vártam sorait és Ön oly
kegyetlen röviden végzett
velem. Mindig és minden
gondolatom Önönel egyetlen-
len. Hírei igazságtel-
tek. Mit jelent ez? Csó-
kója az Ön hü mindene.
6667

KERESLET.
Keresek
izr. nevelőnőt pusz-
tára, ki zongorát is tanít IV.
elemi végző kis leányom
melé. Cim a kiadóhiva-
talanban. 3028

Légszuszottor
1 léceje, jó állapotban,
megvételre keresetek. Cim
a kiadóhivatalban. 6556

**Házasságköveti-
tők** adják le a címüket
a kiadóhivatalba. 3030

Isztálló
2-3 lóra, tágas udvarban,
esetleg kecskészánnal ke-
restetik. Bövebbet Halász
Miklósnál, Rombach-utca
13. 3031

Azonnali házvétel.
Földszinti vagy villa-
szerű kis házat a II.
vagy III. kerületben,
a Margit-hídtól nem
nagy távolságban,
vannal szándékozom.
Mielőbbi részletes
ajánlatok „H. J.” jelleg
alatt e lapozh külden-
dők. 10980

Ebédkesztet
Népszínház közelében,
igazán intelligens család-
nál keresek „Építősz” cim
alatt a kiadóhivatalba. 6642

Jövedelmező
ügynökséget, képviselőlet
sürgösen keresek nős fiatal
ember. Cim: Bolba, Szé-
vetség-u. 39. 6640

Alkalmazást
nyer, izr. okleveles ma-
gyar-német, zongorában
is oktató tanítónő, pusz-
tára egy IV. elemi osztályt
végző leányka mellé. Cim
a kiadóhivatalban. 3026

Zugligrében
a legszebb helyen keresek
egy ur lakótársat, gyö-
nyörű kiltással, veranda,
butorozva, ágyneművel.
Bér egész idejére 80 frt.
Cim a kiadóhivatalban. 6643

Tanon
felvételt Rothberger
Jakabnál, IV. Váci-
utca 6. 10986

Társ
kerestetik jól bevezetett
képzésű és ugorika üzlet-
hez, jól jövedelmező.
Takács Jakab, Kálvária-
ter 10. II. 19. 6645

Pénztárnoki.
raktárnoki vagy egyéb
megfelelő állást keresek,
3000 korona övadákkal,
valamint referenciákkal
rendelkezem. Közvetítő
díjazatik. Elite szálloda
Király-utca, szoba szám
19. 6648

Több évi bérletre
keresek a II-ik kerületben
nem nagy távolságban a
„Margit-Parkhoz” egy
modern berendezésű kis
házat kerttel. Ajánlatokat
árral „L. Ignác” jellel a
„Budapesti Napló” kiadó-
hivatalába kérek. 10981

Özvegy vagy
önálló intelligens hölgyek,
barmely vidékről igen
kedvelt vállalatnál eön-
yos alkalmazást nyerne.
Ajánlatok „Hálás foglalko-
zás” címen a kiadóhiva-
talanba. 65-0

**Gyermekker-
tésznő,** ki a gyermekek
ápolásában és nézi teend-
őkben járatos, két kis 1 1/2
és 2 1/2 éves leányka mellé
uri hához a nyárton át
Siofokra kerestetik. Aján-
latok „Déli vasut” jelleg-
gel a kiadóhivatalba ké-
retnek. Vas-utca 15b. I.
emelet Sternbergnél, vagy
Siofokon a Walch-villá-
ban. 3021

Keresek
Budán, Krisztinavárosban
vagy Vizivárosban egy
külsőbejárati utcai népa-
nos szobát, esetleg für-
dőszobahasználattal. Aján-
latok „Déli vasut” jelleg-
gel a kiadóhivatalba ké-
retnek. 3016

Mindenki
eredeti sorsjegyek részlet-
fizetésre való eladásával
igen jó, biztos állandó
keresetre lehet szert. Ma-
gas jutalék, esetleg fix
fizetés. Fuchs H. váltóháza,
Budapest IV., Kecksméti-
utca 1.

**Használt
előszoba szekrényt**
tűkről és botlivanynyal
vannal óhajtok. Ajánlatok
H. J. alatt e lap ki-
adóhivatalához kérek.
2993.

**Modern
levélsekretyő** állvány-
nyal azonnali megvételre
kerestetik. Cim a ki-
adóhivatalban. 2992

EINÁLAT.
Eladó egy szép
ház közel a fővároshoz
vasuti állomás közelében
gyümölcsfákkal körül-
veve, árnyas hely beke-
rítve, kut jó ivóvízzel.
Bővebb értesítést a tulaj-
donosnál Györfly Ignác,
Maglód. 6598

Cimbalmozni
jól és olcsón tanítok. Reis-
mann, Sip-utca 24.

Utazónak
ajánlkozom irodalmi vá-
lalathoz napi, hetilapok,
folyóiratok terjesztésére.
Ajánlatot kér „H. S. 101”
címe e lap kiadóhiva-
talhoz. 6528

Okl. nevelőnő
izr. kitűnő működési bi-
zonyonyokkal, tanítja
az el. és polgári osztá-
lyokat, héberben járatos,
állást keres helyben vagy
vidéken szerény feltéte-
lek mellett, esetleg pótviz-
ságra előkészít. Cim;
Király-utca 65. sz. III. em.
ajtó 7. 3020

Gépezs,
okl. két tolatyus conden-
satoros stabil és locomob-
ilgépeknél alkalmazást ke-
res. Ajánlatokat „Gépezs”
címen a kiadóhivatalba
kérek. 6636

Apolónői
minőségben állást keres,
kínözásban vagy magános
családnál egy ügyes és
tapasztalatokban gazdag
szülész. Feltételek
szerények. Cim özv. Di-
bácy Sámuelnél, VIII. Tö-
mő-utca 62. ajtó 1.

Házmesteri
állást keres nős, gyermek-
telen, hites bírósági kéz-
besítő, aki övadákat is
adhat. Cime: Baksa Já-
nos Szigony-utca 14. 3014

**Felső keres-
kedelmi iskolát** végzett
tanuló szerény díjazás
mellett állást keres. Cim
„Szorgalom” poste
restante Sátoralja-Ujhely.
6637

A közeledő
vadászati évad beálltával
földhívni a nagyobb ura-
dalmaik és vadászátarsu-
lataik figyelmét arra, hogy
esetlejt vadak, különö-
sen nyulakból bármilyen
nagy mennyiségűt hajlan-
dó vagyok átvenni külföld
részeire. Groszman János
Miskolc. 5025

Elvesztett
a Császárfürdőnél a Mar-
gitház egy női ezüst
óra ezüst láncsal, amely
kevés értékű, de drága
emlék. A becsülettel meg-
találót kérem szivesked-
jék e lap kiadóhivatala-
ban átadni, hol az illő
jutalmat átveheti. Aranka
3027

Kerékpár
legújabb modell, sürgösen
eladó. József-körút 17.
II. 13. 6639

Tanulókat
a jövő tanévre teljes el-
látásra elfogad nyugalma-
zott gazdatiszt Budapest-
ben, Nagytemplom-utca
18. I. 11.

Kedvesbarátom!
Schwarz gyógyszerész és
droguista Pozsonyban
széplőmet eltávolította 50
krajcárért küldött izab-
bela-címével. Ajánlat azt
másoknak is. 6600

Igen olcsó
uri lakások kintók Cső-
móri-út 129. 2 nagy szoba,
elő-, fürdőszoba, kamra,
elcsolt stb. 220 frtért.

10 drb
képes levelezőlapot
fegyver után vagy felvé-
telrel együtt 3 frtért ké-
szít az „Excelsior” fony-
dura Budapest, András-
s-út 2. Ugyanott amatőrök
részére mindennemű mun-
kálatakat készíttetnek. 6544

Angol tanfolyam
nyílik meg a napokban.
A tandij havonta három
frt, kezességgel, hogy a
nyelvet bárki 6 hónap
alatt teljesen elsajátítja.
Leveleket „English” jel-
lige alatt kérek. 6559

Szövegny diván
kredenz, asztal, börszék,
írásztal, szalongarnitúra,
nagy tűkről, bámulatos
olcsón eladó. Gyár-utca 25.
Kárpótmesternél. 6564

Kérvényeket,
folyamodványokat, bead-
ványokat írok 40 krért.
Előkészítetek vizsgára
polgáristákat 10 forintért.
Cim: Ungár, Práter-utca
61. sz. 6616

Középiskolai
tantárgyakból elismert
legjobb módszer szerint
tanít kitűnő philologus és
matematikus. Elkészít
egyéves önkéntességi
szolgálatra jogosító viz-
ságra, polgári iskolai viz-
ságra, letévesőre. Gymna-
siumi-reáliskolai és keres-
kedelmi érettségire. **Pót-
vizsára.** Golt-in Hen-
rik Budapest, VI., Csen-
gory-n. 52. I. em. 8. 6523

Tyuktenyésztés
című munka, nélkülöz-
hetetlen kézikönyv, min-
den baromfitenyésztőnél,
ki fáradozása után nagy
hasznot akar látni. A
baromfiak betegségét be-
hatón tárgyalja. Ára 2
korona. Megrendelhető
Hrebay Emil állattenyészté-
si főhölgyelőnél Gödöllőn.
6558

A tisztviselő-
térlepen Orsz-ut és Héder-
vári-utca sarkán egy lakás,
esetleg boltnak használ-
ható, aug. 1-re kiadó. 6560

Könyvelő
nőtleu, ki az egyszerű és
kötös könyvvitelen kellő
jártással jár, szerény
feltételek mellett bármilyen
irodai állást elfogadna.
Szives megkeresések „V. S.”
jelige alatt a kiadóba
kéretnek.

Kitűnő
karban levő uti vo. meny-
gép, egész új Reithoffer-
tomlékkel, elutazás miatt
nagyon olcsón eladó.
Schwarz Lipót, Kerepesi-
út 81. II. 10.

Kerékpár
majdnem új, betegség
miatt olcsón eladó. Regi
posta-utca 4. III. em. 14.
3031

Idősebb
asszony ajánkozik ház-
hoz, fizetés nélkül, jó bá-
násmod mellett. Levelet
„Hüség” jelleggel a ki-
adóhivatal továbbit. 6613

ZSOLNAY-féle
egészen új kályha olcsón
eladó. Teréz-körút 39. I.
4. sz. 3018

Két szép szoba
elegánsan butorozva, kül-
ön bejárattal és egymásba
átjáráható egy gyermek-
telen családnál az András-
s-út és nyugati pályaudvar
közében azonnali kiadó.
Teréz-körút 35. II. 32.

Butor.
Faragott hárszoba, kre-
denz, diván, asztal, székek,
igen olcsón eladók. Dohány-
utca 45, földszint 1. 6562

4 frtért
szétküldők bermenve után-
vetés, míg a készlet tar-
talma felfióltonyre 3 mé-
teres gyapjuszövet mara-
dékokat mindenféle szín-
ben Seiler J. Bpest, Garay-
ter 9. Maradékokból minták
nem küldhetők. 6606

Butor.
Háló és ebédo berende-
zések igen olcsón kapha-
tók Dohány-utca 39. asz-
talis műhelyben. 6561

Párisba
utazókat jutányos díjazás-
ért kalauzot megbízható
fiatalember, beszél ma-
gyarul, németül, franciául.
Szerez olcsó magánlakást
is. Levélre válaszol. Cime:
„M. 44. Páris. Bureau 10.
Poste restante.” 6553

Csinos szoba
szépen butorozva, utcai
különbejárattal s fürdő-
szobával azonnali igen
olcsón kiadó. Szentkirá-
lyi-utca 22. II. 26.

Emléknek,
ajánléknak kiválóan alkal-
mas. Egy életrajzszerű
nagyított fénykép bármely
fénykép után művésziellen
elkészítetik, megjelölés-
nek ajánléknak más, név,
születésnapra legalkalmas-
sabb, miután egy új na-
gyítás nemcsak pillanatra,
hanem örök időkre illő
szobadísz is, a legszebb
és örök emlék kedves ha-
lottaikról a fénykép sér-
tetlenül visszadátk, a
hü másolatért kezeskedem,
a vidéki rendeléseket
pontosan eszközölöm. Grosz
József, VI. Proféta-utca 5.
3011

VII. kerület
Peterdi-utca 34. szám
alatt **pince- műhelyek**
és **több lakás** kiadók. 6641

Legmagasabb
előlegek értékpapirokra
és sorsjegyekre. Másból
ezalozásoknál sorsjegyek
kiválóan és azokra ma-
gasabb kölcsön adatik,
vagy a napi árfolyam
szerini megvételnek és
ugyanazon sorsjegyek
csekély havi részlettel
ellen visszavetnek. Fleis-
sig Sándor bank és váltó-
üzlete Budapest, VII., ker.
Erzsébet-körút 2. szám.
(Kerepesi-ut sarkán.)

Házvezetőnőnek
ajánkozik egy intelligens
nő, kitűnő gazdasszony,
esetleg gyermekekhez is.
Cim a kiadóhivatalban.
6633

Művelt,
distingvált fiatal özvegy, ki
csaladjával evegek élt Pá-
risban és nagyon sokat
utazott a külföldön, több
nyelvet folyékonyan be-
szél, olyan családokhoz
vagy egyesekhez ajánko-
zik kiserőnőül, kik a világ-
kiállítás meg akarják te-
kinteni, vagy nagyobb
utazóhajtanak tenni. Fel-
tétel: leveleggel vagy sze-
mélyesen. Ajánlatok ké-
retnek „Niobe 7” e lap
kiadóhivatalába címezve.
3012

Ecetgyár
Délmagyarországon egyik leg-
nagyobb városában egyes-
gyekről ottan minden kon-
kurrenciától mentes, össze-
költe nagyban sóorés és
sóáruval, melyet je-
lenlegi tulajdonos évtize-
den keresztül bír, már sa-
ját házában kimutatható
évi tiszta haszna 4000 frt,
csakis tulajdonos sulyos
megbetegedése miatt pofoim
6000 forintért eladó. Bő-
vebbet Niemetz Gyula üz-
letek adásvételi irodájában,
Budapesten, Buda-
körút 22.

Októberre
kisebb tehénestet 12-14
drt. tehénnek hűtő és
szállítóeszközökkel birtok-
változás miatt eladó. Hol-
nagmondja a kiadóhiva-
tal. 6547

12 frtért
készlünk műhelyben
legmagasabb férfifő-
nyők mérték után valódi
gyapjuszövet maradéko-
ból, Lichtmann Sándor
műszabász, Bpest, Garay-
ter 9. Augusztustól Cső-
móri-út 27. I. em. Vidékre
szóvetmintákat bermenve,
Balaton legszebb
vidéken nagyobb szabású
villa teljes berendezéssel
eladó; esetleg 2 lakás
egy 3, egy 4 szobás még az
idejére kiadó. Megkerese-
ket Josifovie M. Nagy-
Kanizsára. 6551

Szép ágynemű
olcsón eladó. Rottenbiller-
utca 5/a., földszint 5. 6566

Kerepesi-uton,
a Népszi ház közelében,
szépen butorozott, teljesen
kijön bejárati, utcai, vilá-
gos, tiszta szoba aug. 1-re
kiadó. Kerepesi-út 34. III.
em. 20. 3032

Leszállított
kelmék.
5000 méter különböző
valódi üveg-batist kelme
18 kr. és feljebb méterje,
mosókelmék 15 krajcár
méterje és feljebb, kapha-
tók szardótt szombath
estig Király-utca 8. sz.,
az udvarban Szekteszknél,
nem az átjáró-házban.
6567

Gyönyörű,
árnyas nyári lakások,
konyhával együtt **Ko-
vácspaton**, a Duna
és a nyugati vasut Eszter-
gom-csavar-gázós Állo-
mása mellett. Helyben ki-
tűnő étterem, Duna-
fürdő, forrásviz. Mérsó-
kelt menedékhely Budapest-
ről. Közélelbi Nieder-
man-nigang, Esztergom.

Ha
valami igazán jót
szert onni, küldjön Megay
Róbert eukrásznak Miskol-
cra 2 korona 50 fillért
s kap ezert bermenessen
szállítva egy kitűnő

Bohéme tortát.
Budapesten Szenes Ede
és Seidl József és. és kir.
udvari szállítók, Szimon
István és Gaizler Béla
uraknál kapható. Ugyan-
ott a legújabb és legjobb
„Szulamith” torta is
kapható 2 koronáért. 6574

Férfiak
figyelmébe.

A legmakaesabb és idült
hugycsöfolyásnál (magfo-
lyás stb.) egyedül gyors
és biztos sikerrel használ-
tatnak a „Gonorrol-pilulák”
melyek egyedül csak Sil-
berstein S. vezetésű la-
boratoriumában Bécs IX.
Rossauerlände 35. kapha-
tók, ára egy doboznak 2
frt (ezen összeget levél-
belyegeken is lehet be-
küldeni).

Butor
Középpénzért vagy
részlet-
fizetésre
legelősebben
FUCHS
BÓDOG-nál
BUDAPEST,
József-körút 26.
Képes árjegyzék ingyen
és bermenve.

Budapesti Napló apró hirdetései naponként falragaszokon is megjelennek a főváros egész területén.

Nyomatott a „Patria” irodalmi és nyomdai vállalat részvényiársaság közfelfüggetlen, Budapest, IX., Üllői-út 25.